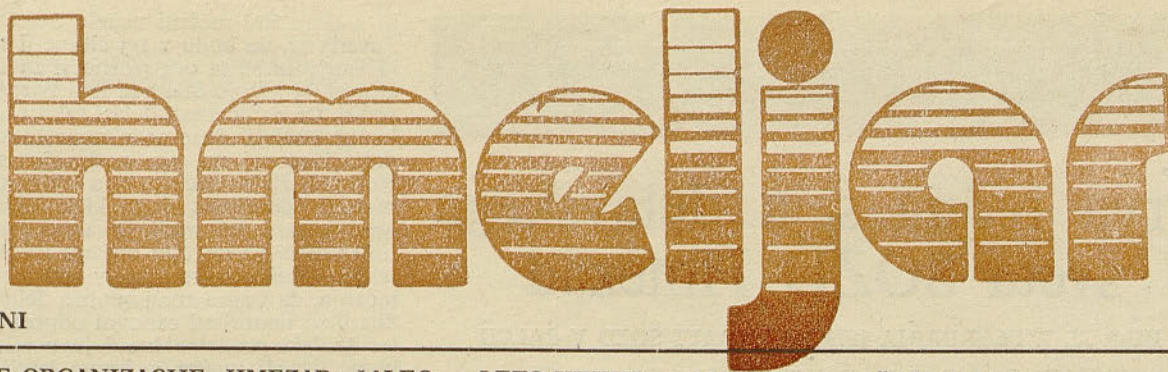

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI

GLASILO DELOVNE ORGANIZACIJE »HMEZAD« ZALEC — LETO XXXIII. — MAREC 1979 — ŠTEVILKA 3

Hmeljar - da ali ne?

Z vstopom v leto 1979 smo vstopili tudi v novo organizacijsko obliko — SOZD HMEZAD. Z reorganizacijo smo dobili veliko število novih organizacijskih enot — predvsem TOZD. Temeljna organizacija združenega dela pa je po zakonu osrednja oblika organiziranosti, v kateri se odvijajo samoupravni in poslovni procesi. TOZD samoupravno odloča o svojem gospodarjenju, o povezovanju z drugimi asociacijami združenega dela in seveda tudi o svojem razvoju.

Kdo pa lahko o tem kvalificirano odloča? Predvsem tisti, ki pozna čim širši sklop dejavnikov, ki vplivajo na poslovni uspeh in na odnose med delavci. Poznati mora ne samo uspehe in pomanjkljivosti v poslovanju svoje TOZD, ampak predvsem tudi drugih organizacijskih oblik (DO, SOZD), katerim pripada. Delavec, ki odloča, mora biti torej čim bolj obveščen.

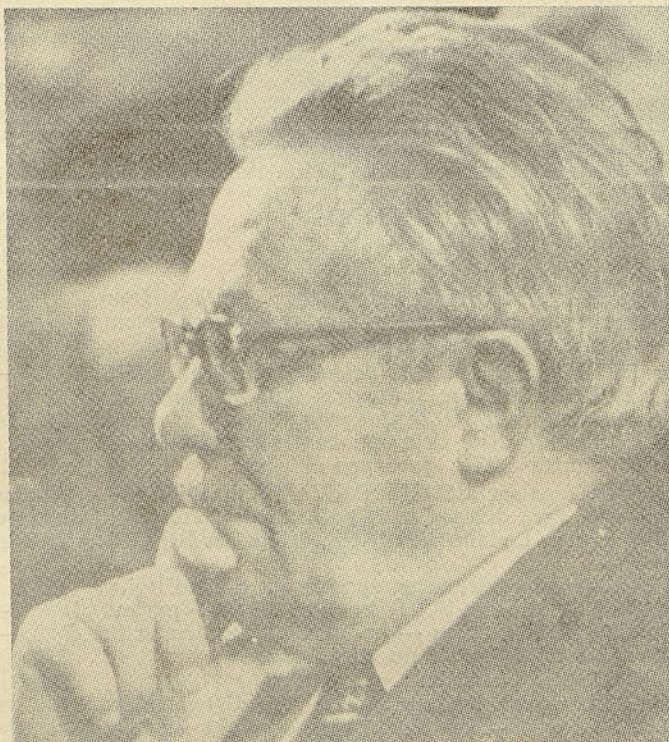
Že 14 let naj bi bil HMEJAR osrednji medij za obveščanje med delavci HMEZADA. Cilju, čim bolj osveščati, je podredil uredniški odbor HMEJARJA tudi vsebinsko zasnovo. V HMEJARJU naj bi delavci videli sebe in svoje sodelavce v drugih TOZD HMEZADA.

Žal pa tega cilja ne dosegamo v zadovoljivi meri. Vedno manj je ljudi, ki bi bili pripravljeni za sodelovanje pri izvedbi našega programa. Zdi se, kot da postaja vsem vseeno, kakšna je vsebina HMEJARJA. Ali nam je res vseeno? Če je, se raje odločimo, da HMEJAR preneha izhajati, saj je škoda denarja za potiskanje papir brez prave vsebine. Če nam pa ni, pozivam vse odgovorne delavce, da poskrbijo v svojih TOZD za dopisnike in stalen dotok člankov. Uredniški odbor sam ne more zagotoviti zadovoljive vsebine. Za to so potrebni dopisniki, ki poznajo problematiko poslovanja in razvoja v TOZD. Vsaka TOZD naj bi imela človeka, ki bi bil zadolžen za obveščanje prek HMEJARJA. Na tak način bi lahko dosegli, da bi bila vsebina HMEJARJA pestra in aktualna. HMEJAR bi postal res pravo sredstvo obveščanja v SOZD HMEZAD.

Predsednik uredniškega odbora
TONE GUBENŠEK, dipl. ing. agr.

UMRL JE VELIKAN NAŠE REVOLUCIJE

V soboto, 10. februarja je v Kliničnem centru v Ljubljani za rakom po petletnem bolehanju star 69 let umrl član predsedstva SFRJ, član predsedstva centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije, Titov najožji sodelavec skoraj 45 let, strateg in vizionar razvoja naše družbe tovariš EDVARD KARDELJ.

Temelj vseh svoboščin in pravic delovnih ljudi in občanov v naši socialistični družbi je pravica do samoupravljanja. To je nova in neposredna demokratična socialistična pravica, ki je možna edino v razmerah družbene lastnine nad proizvodnimi sredstvi in vladajočega položaja delavskega razreda v družbi. Ta pravica je nedotakljiva in neodtujljiva in kot takšna pripada vsem delovnim ljudem in občanom.

Socialistično samoupravljanje, se pravi pravica do samoupravljanja, je nedvomno velika pravica, toda hkrati tudi velika odgovornost, ker mora v sistemu samoupravne demokracije vsak človek imeti vso odgovornost tudi za usodo drugega človeka.

Bistvo delegatskega sistema ni širok formalni demokratizem, niso stotisoči izvoljenih delegatov niti njihovi pogosti sestanki, ampak neposredno izražanje volje in interesov delovnih ljudi.

EDVARD KARDELJ

Prva redna seja delavskega sveta SOZD Hmezad

BILA JE 7. FEBRUARJA 1979 NA UPRAVI SOZD V ŽALCU

PRISOTNI: Brežnik Jože, Rojnik Milenko, Cilenšek Franc, Gobec Janko, Kramer Franc, Sovič Edo, Gobec Branko, Kirn Darko, Šircelj Anton, Svetek Jože, Bevc Jože, Pšaker Ciril, Tiselj Slavko, Žgajner Leopold, Grabnar Ludvik, Cverlin Avgust, Klajnšek Mirko, Strmšek Karl, Jelen Janez, Vašl Franc, Četina Nada, Kukovec Ljudmila, Grobelnik Fanika, Rehar Jože, Terjav Jože, Šribar Edvard, Benčina Jože, Jeriček Zlatko. Skupaj 28.

ODSOTNI: Goličnik Ivan, Vitanc Jožica, Pišek Marica, Strašek Vinko.

SEJI SO PRISOSTVOVALI: Pelikan Zvone, Kolenc Vinko, Savišek Franc, Marinc Ernest, Kralj Vlado, Zalesjak Breda, Skafar Polde in Ojdanič Jožica.

DNEVNI RED:

1. Poročilo volilne komisije o volitvah in potrditvi mandatov
2. Sprejem poslovnika o delu delavskega sveta in izvršilnih organov
3. Konstituiranje:
 - a) izvolitev kandidacijske komisije za predlaganje kandidatov
 - b) izvolitev predsednika in namestnika
 - c) imenovanje poslovnega odbora
4. Imenovanje v. d. poslovnega organa SOZD — glavnega direktorja
5. Sprejem gospodarskega plana SOZD za leto 1979
6. Sprejem sklepa o začasnem razvidu del in nalog za delovno skupnost Skupnih služb SOZD in predračuna stroškov
7. Sprejem sklepa o pripravah za izdelavo srednjeročnega plana razvoja 1981—1985 in izvajanju srednjeročnega plana razvoja za obdobje 1979 in 1980
8. Sprejem sklepa o pristopu v SOZD HMEZAD
9. Razno

Vlado Kralj, predsednik dosedanjega delavskega sveta DO Hmezad je pozdravil prisotne in čestital delegatom delavskega sveta SOZD HMEZAD k izvolitvi ter jim zaželel plodno in uspešno delo.

V delavski svet SOZD je izvoljenih 32 delegatov in prav toliko namestnikov. Vsaka TOZD in delovne skupnosti skupnih služb DO in SOZD, imajo v delavskem svetu SOZD po enega delegata in enega namestnika. V odboru samoupravne delavske kontrole SOZD Hmezad pa ima vsaka DO, članica SOZD, po enega delegata.

Za predsednika delavskega sveta SOZD HMEZAD je izvoljen tov. Jože BREŽNIK, dipl. ing. agr., delegat iz DO Kmetijstvo Žalec, za njegovega namestnika pa tov. Ludvik GRABNAR, delegat iz DO Celjska mesna industrija.

V skladu s 96. členom samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD Hmezad imenuje delavski svet SOZD izvršilni organ — poslovni odbor, v katerem ima vsaka članica — podpisnika sporazuma in delovna skupnost Skupnih služb SOZD po enega člana.

POSLOVNI ODBOR SESTAVLJAJO:

1. VERSTOVŠEK Franc, dipl. ing. agr. — DO Kmetijstvo Žalec;
2. KOVACIČ Jože, ing. agr. — DO Kmetijski kombinat Smarje;
3. ŽUSTOVIČ Bruno, komercialist — DO Kmetijstvo Ilirska Bistrica;
4. MEDVED Jože, ing. agr. — DO Vrtnarstvo;
5. JAGER Vlado, analitik — DO Sadjarstvo Miroslav;
6. KOŠAR Janja, dipl. živil. tehnolog — DO Celjska mesna industrija;
7. ŠRIBAR Edvard, dipl. vet. — DO Celjske mlekarne;
8. SANTL Bogomir, ing. agr. — DO Notranja trgovina;
9. PETEK Viljem, dipl. oec. — DO Hmezad, export-import;
10. ČETINA Nada, ekonomist — DO Strojna;
11. BOGATAJ Mihael, vodja sklad. — DO Gostinstvo in turizem;
12. KOROŠEC Marija, ekonomist — delovna skupnost Skupne službe SOZD.

Po opravljenih volitvah je novoizvoljeni predsednik delavskega sveta SOZD tov. Jože Brežnik prevzel dolžnost vodenja seje in se ob tem zahvalil delegatom za zaupanje. Dejal je, da čakajo delavski svet težke naloge, ker bo treba usklajevati mnogo interesov. Upa, da uspeh ne bo izostal, če se bodo delegati zavedali svojih dolžnosti, se redno udeleževali sej in aktivno sodelovali v diskusijah.

Vinko KOLENC, ing. agr., dosedaj zaposlen na delih in nalogah pomočnika glavnega direktorja za kmetijsko področje se razporedi na dela in naloge vršilca dolžnosti individualnega poslovnega organa — glavnega direktorja SOZD Hmezad.

Mandat v. d. glavnega direktorja teče od dneva imenovanja na delavskem svetu SOZD, to je od 7. februarja 1979 dalje in traja najdalj 6 mesecev.

Tovariš Kolenc je dejal, da prevzema dolžnost v. d. poslovnega organa v dokaj težki situaciji. Upa, da mu bo ob sodelovanju vseh

in s skupnimi močmi uspelo SOZD pripeljati do zastavljenega cilja. Zaveda se, da bodo v tej situaciji težave večje kot v normalnem poslovanju in se te odgovornosti zaveda. Računa na takšno složnost v Hmezadu kot je bila vsa leta nazaj, ko smo bili sposobni veliko narediti. Če bomo znali delati tako tudi v bodoče, bomo lahko kaj kmalu ugotavljali, da smo z novo organizacijo postavili temelje za nadaljnji razvoj na tem področju in območju, ki ga pokriva SOZD Hmezad. Naše bodoče delo mora biti tako, da bomo upravičili pomembno družbeno vlogo, ki jo imamo v preskrbi prebivalstva s prehranbenimi proizvodi. Ob upoštevanju tega osnovnega vodila, bodo tudi odločitve na tem organu lažje in bolj utemeljene. Prva naloga je, da dosežemo enotnost v vodstvenem teamu in ostalih nivojih odločanja, da bomo znali enotno delovati in izvajati sprejete dogovore. Znani so nurejeni cenovni odnosi v posameznih panogah kmetijske ter živilsko-predelovalne dejavnosti. Le združeni in tako organizirani bomo dovolj močni in bomo imeli pomemben glas tudi izven naše ožje družbenopolitične skupnosti. Naloge so obširne, realizirati pa nam jih bo uspelo le s skupnimi močmi.

Tovariš Pelikan je zaželel tovarišu Kolencu pri nadaljnjem delu čim več uspehov in ob tem dejal, da bo moral »zaorati nove brazde«, ker je organiziranost dokaj drugačna, čeprav ostajajo stari problemi. Težko je voditi takšno kmetijsko asociacijo v tem obdobju, ker so pogoji gospodarjenja v tej panogi neadekvatni v primerjavi z ostalimi dejavnostmi. Srečujemo se z nemogočimi cenovnimi odnosi in kmetijstvo v tem obdobju, podobno kot že pred nekaj leti, nosi velik delež pri uresničevanju stabilizacijskih ciljev in tudi plačuje na ta račun, z njim pa tudi vsi, ki smo zaposleni v tej dejavnosti. Že dve, tri leta nazaj so cene kmetijskim pridelkom na istem nivoju, čeprav se cene repromaterialu nenehno dvigujejo, kar močno vpliva na naše gospodarjenje. Konec lanskega leta smo že upali, da se bo situacija izboljšala, vendar stanje kakršno je sedaj ne kaže, da bo letošnje leto leto gospodarjenja bistveno boljše.

V skladu z 94. členom samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD je bilo sprejeto:

Sprejme se zbirni gospodarski plan HMEZADA za leto 1979. Z njim so uresničena v večini TOZD s smernicami zastavljena izhodišča.

Vse TOZD morajo po zaključnem računu za leto 1978 preveriti usklajenost planov. Ugotovljeno je, da na osnovi ocene za preteklo leto nekatere TOZD odstopajo od zahtev resolucije.

V TOZD Maloprodaja Celjske mesne industrije, ki že v planu predvideva izgubo, je potrebno z drugačno razdelitvijo skupnega dohodka znotraj DO ali z drugimi sanacijskimi ukrepi zagotoviti rentabilno poslovanje.

Planirani ostanek čistega dohodka je v večini TOZD smelo zastavljen, vendar ga bo možno doseči ob približno enakem gibanju odnosov cen, kot so v planu predvideni in ob normalnih vremenskih pogojih za kmetijsko proizvodnjo.

Da bi izpolnili planska predvidevanja, je potrebno zagotoviti:

— povečanje obsega proizvodnje in storilnosti dela, kar bomo dosegli z aktiviranjem novih investicij, z boljšim izkoriščanjem obstoječih proizvodnih kapacitet, z upoštevanjem novih izdelkov v proizvodnji, z izboljšanjem tehnologije proizvodnje, itd.;

— s konkretnimi ukrepi je potrebno izboljšati ekonomičnost poslovanja (znižanje proizvodnih stroškov, zmanjšanje odpisov in kala, z doseganjem boljše razlike v ceni). Fiksni stroški se naj večajo za 20 % počasneje od rasti obsega proizvodnje;

— povečanje zaposlenosti mora biti za 30 % manjše kot v letu 1978;

— obseg nadurnega dela je potrebno zmanjšati za polovico.

— V planu so predvidene cene proizvodov in repromateriala, kot se ocenjuje, da se bodo gibale v prihodnjem letu. Pri tem si morajo poslovodni organi na vseh nivojih prizadevati, da dosežemo vzporeden porast cen naših proizvodov s porastom cen materiala in storitev.

Glede na ugotovitve, da angažiranje obratnih sredstev izredno hitro narašča in to hitreje od rasti obsega proizvodnje, morajo po posameznih TOZD izdelati plan potreb obratnih sredstev in sprejeti ukrepe za racionalno angažiranje sredstev, ki so potrebna za realizacijo planskih nalog.

Konkretni ukrepi za izvajanje planskih nalog sprejme poslovni odbor DS in samoupravni organi TOZD in DO, ki so dolžni tudi tekoče spremljati izvajanje planskih nalog.

Na vseh nivojih, tako v neposredni proizvodnji kakor tudi v strokovnih in splošnih režijskih službah morajo doseči boljše organizacijo dela in z ustrezno razporeditvijo delavcev doseči boljše izkoriščenost delovnega časa in s tem produktivnosti dela.

Med letošnjim letom morajo pripraviti enotna merila fizične produktivnosti in izdelati enotno metodologijo planiranja, na osnovi katere bodo možne realnejše primerjave med vsakoletnimi plani in njihovo realizacijo.

Tovariš Pelikan je podal dodatno obrazložitev kriterijev za razmejitev stroškov Skupnih služb SOZD in ob tem dejal, da sredstva ne bodo glavni problem, ampak kako bomo prišli do kvalitetnih kadrov in kako bomo strokovne službe organizirali. Da režijski stroški ne bodo manjši, je bilo znano že ob samem začetku razprave o reorganizaciji. Reorganizacija na TOZD ne povzroča dodatnih stroškov, pač pa nastopa povečanje na nivoju DO in delno na SOZD.

DS potrdi začasni predlog razvida del in nalog za delovno skupnost Skupnih služb SOZD in začasni predračun stroškov Skupnih služb SOZD Hmezad kot odraz svobodne menjave dela.

(Nadaljevanje na 3. strani)

(Nadaljevanje z 2. strani)

V skladu z zakonskimi določili in občinskimi odloki je sprejet sklep o pričetku del na pripravi srednjeročnega plana razvoja za obdobje 1971—1985.

Usklajeno z občinskimi odloki naj strokovne službe Hmezada pripravijo podroben terminski načrt, ki mora vsebovati poleg časovne opredelitve še

- nosilca aktivnosti,
- strokovno službo za pripravo gradiva,
- način samoupravnih verifikacij in
- metodo usklajevanja.

Dogovorjen predlog predlaga glavni direktor delavskemu svetu SOZD v potrditev do 15. aprila 1979.

Zaradi spremembe samoupravne organiziranosti temeljnih organizacij in glede na določila samoupravnega sporazuma o združitvi, je potrebno naloge in dogovorjene obveznosti iz samoupravnega sporazuma o temeljnih plana razvoja Hmezada za obdobje 1976 do 1980 opredeliti po novih nosilcih planiranja v sestavljeni organizaciji.

Vzporedno je potrebno izdelati globalno analizo izvajanja plana ter ločeno prikazati predvidene naloge posameznih nosilcev za leto 1979 in 1980.

Službe Hmezada so zadolžene, da pripravijo predlog do konca meseca marca 1979.

DS potrdi pristop DO KZ »Drava« Vuzenica v SOZD Hmezad žalec.

Pravice in obveznosti iz samoupravnega sporazuma o združitvi pridobi z dnem podpisa pristopne izjave od pooblaščenih podpisnikov in vpisa pristopa v sodni register.

Razpišemo volitve v pridruženi DO v organe upravljanja SOZD (delavski svet in odbor delavske kontrole) s tem, da se izvedejo v roku 30 dni po sprejemu tega sklepa.

Seje delavskega sveta SOZD so praviloma dopoldne, da se s tem zagotovi boljša udeležba. Seje morajo biti dobro pripravljene, krajše, delegatom je potrebno pravočasno posredovati pismeno gradivo, da se lahko o njem posvetujejo v svoji delegatski bazi in pridejo na seje z izoblikovanimi stališči.

Višina sejnine članom oziroma delegatom v organih upravljanja SOZD za udeležbo na sejah je:

— za kmete-kooperante v višini 150 din in povrnitev prevoznih stroškov,

— za zaposlene delavce v višini znižane dnevnice, kadar je seja organa upravljanja izjemoma izven rednega delovnega časa.

Delavski svet meni, da ni pristojen spreminjati dosedanjega načina podeljevanja jubilejnih nagrad za 10-letno neprekinjeno delo v podjetju, ker je ta nagrada tudi za leto 1978 bila podeljena v skladu z dosedaj veljavnimi akti in sklepi organov upravljanja. Vy

Za 8. marec

Iskrene čestitke!

POSLOVANJE V LETU 1978

Bilanca Interne banke je prikaz skupnega nastopa vseh temeljnih organizacij združenega dela — članic Interne banke na področju finančnega poslovanja zlasti v pogledu pridobivanja sredstev ter internih in externih plasmajev v skladu z gospodarskim načrtom in samoupravnim sporazumom o združitvi sredstev v Interno banko. Nadalje je to odraz pogojev pridobivanja sredstev v obratne in investicijske naložbe, ki ni bil najboljši zaradi poslovne politike bank ali konkretno zaradi pomanjkanja kreditnih sredstev za vse vrste naložb. Zaradi pomanjkanja sredstev na investicijskem področju niso bile realizirane nekatere postavke investicijskega plana, na področju obratnih sredstev pa smo morali v določenih obdobjih namesto učinkovitih plačil izstavljeni dobaviteljem menično kritje, ki je stroške poslovanja podražilo.

Zaključimo pa lahko, da smo v danih pogojih še dokaj dobro zagotavljali potrebni obseg sredstev, rezultati ustreznega financiranja pa so prisotni v zaključnih računih članic Interne banke.

Prikaz formiranja in delitve dohodka ter bilanca stanja sredstev in virov Interne banke, ki je že obravnavana in sprejeta na zboru Interne banke z dne 19. februarja 1979 je naslednje:

Vsi finančni pokazatelji so izraženi v tisoč din.

PRIHODKI	1977	1978	Indeks
Neplačani prihodki	241	599	249
Prejete obresti od TOZD:			
— od kratkoročnih sredstev	10.590	18.656	176
— od dolgoročnih sredstev	15.590	22.356	143
Obresti od posojila sredstev drugim OZD	3.773	1.434	38
Plačila od TOZD za storitve IB	—	1.660	—
Drugi prihodki	1.723	164	10
Provizije od danih avalov	89	75	84
SKUPAJ	32.006	44.944	140

ODHODKI	1977	1978	Indeks
Obr. od kred. za OS in traj. obr.	15.214	21.605	142
Obr. od kratkoročnih kreditov LB	8.039	10.923	136
Obresti od kreditov — HIP	3.408	4.004	117
Obresti od kratkoročnih kreditov OZD in TOZD	393	3.152	802
Stroški poslovanja IB	—	2.298	—
Drugi stroški	844	71	8
SKUPAJ	27.898	42.053	151
Razlika med prihodki in odhodki	4.108	2.891	70
Neplačani prihodki	599	187	31

Med odhodke IB so bile članicam IB v letu 1978 priznane obresti na račun sredstev rezervnega sklada, in sicer v znesku 990 din za katero postavko bi zaradi primerjave morali povečati razliko med prihodki in odhodki in bi znašal tedaj indeks pozitivnega rezultata 92 %. Ta dohodek rezultira v glavnem iz razlike v obresti in režimov poslovanja, ki so bili sprejeti na I. zboru Interne banke.

DELITEV DOHODKA

Za delež pri Beogradski banki		500	
Za delež pri LHB v Frankfurtu		96	
Za rezervni sklad (2,5 %)		72	
Za regres za dopuste DS IB za leto 1978		102	
Za sklad skupne porabe DS IB za leto 1979 glasom priloge		408	
Za premije in OD iz ČD DS IB		188	
Za udeležbo TOZD — članic IB v korist dohodka glasom priloge	4.108	1.525	37
SKUPAJ	4.108	2.891	70

BILANCA STANJA VIROV IN PLASMAJEV INTERNE BANKE

VIRI SREDSTEV	31. 12. 77	31. 12. 78	Indeks
1. Kratkoročni krediti za obr. sred.	236.609	359.522	152
2. Dolgoročni krediti za obr. sred.	54.466	20.388	37
3. Krediti za trajna obratna sred.	30.107	24.937	83
4. Dolgoročni krediti za OS	255.116	299.896	118
6. Ostali viri	77.473	74.264	96
SKUPAJ	653.771	779.007	119

PLASMAJI SREDSTEV

1. Krediti za obratna sredstva dani članicam IB in zunanjim proizv. hmelja	278.682	413.539	148
2. Krediti dani drugim OZD za obr. namene	14.296	11.522	81
3. Kredit za invest. nal. članicam IB	240.895	276.892	115
4. Krediti drugim OZD in invest. nal.	80.656	18.814	23
5. Saldo sred. na ŽR, deviz. računov in blagajn	36.482	3.032	8
6. Drugi plasmaji	2.752	55.208	2006
SKUPAJ	653.771	779.006	119

PREGLED ODOBRENIH IN KORIŠČENIH OBRATNIH KREDITOV IN NJIH STANJE V LETU 1978

Vrsta kredita	Odobreni kredit	Izkoriščeni krediti skupaj	Izkoriščeni krediti v 1978	Stanje 31. 12. 78
---------------	-----------------	----------------------------	----------------------------	-------------------

Bančni kratkoročni krediti

1. Proizvodnja in priprava blaga za izvoz	136.667	136.667	136.667	—
2. Lastna in koop. proizv. hmelja 1978	55.270	28.995	14.196	—
3. Zaloge hmelja 1977	30.000	13.792	13.792	—
4. Zaloge hmelja 1978	39.000	39.000	39.000	39.000
5. Kooper. pitanje živine	68.450	68.450	68.450	62.590
6. Zaloge jabolk 1978	16.474	16.474	16.474	13.200
7. Zaloge jabolk 1977	4.860	3.582	—	—
8. Zaloge koruze	5.950	5.950	5.950	—
9. Izvoz hmelja 1977	102.465	102.465	35.258	—
10. Izvoz hmelja 1978	86.095	86.095	86.095	86.095
11. Ostali izvoz	18.447	18.447	18.447	1.958
12. Kredit za dodatna obratna sredstva	2.600	2.600	—	2.600
13. Kredit za izplač. OD	5.000	5.000	5.000	—
14. Pitanje brojlerjev	3.800	3.800	3.800	3.800
15. Zaloge mesnih izdel.	55.450	55.450	55.450	16.000
16. Zaloge mleka v prahu	13.317	13.317	13.317	7.700
17. Kredit za obrat. sred. Zavaroval. skupnost Triglav	2.600	2.600	2.600	2.600
18. Proizvodnja sadja	4.360	4.360	4.360	—
19. KIB Il. Bistrica	9.300	9.300	—	9.300
SKUPAJ	660.105	616.344	518.856	244.843

Ostali kratkoročni krediti

1. Vojni servis Beograd	20.750	20.750	20.750	7.900
2. SIS za ceste in kom. dejavnost Šmarje	6.000	6.000	6.000	1.500
3. Kred. za samoupravno stan. skupnost Šmarje	10.000	10.000	—	5.000
4. GRM, Novo mesto	1.000	1.000	—	1.000
5. Savinjski magazin Žalec	5.500	5.500	5.500	3.000
6. Tkanina Celje	4.000	4.000	4.000	—
7. Sklad skupnih rezerv Skup. občine Žalec	13.000	13.000	13.000	—
8. Sklad skupnih rezerv SRS Ljubljana	28.000	28.000	28.000	—
9. HIP	137.253	137.253	137.253	66.888
SKUPAJ	225.503	225.503	214.503	85.288

Skupaj kratkoročni krediti

Skupaj kratkoročni krediti	885.608	841.847	733.359	330.131
----------------------------	---------	---------	---------	---------

Dolgoročni bančni krediti

1. Potrošniški krediti	6.150	3.095	2.049	2.460
2. Proiz. dan. serij. opreme	3.018	3.018	—	1.166
3. Kredit TOZD KIB — potrošniški krediti	228	228	—	228
SKUPAJ	9.396	6.341	2.049	3.854

Ostali dolgoročni krediti

1. Pitanje živine zav. SRS Ljubljana	20.335	20.335	9.520	11.655
2. Fond rizika	450	450	—	450
SKUPAJ	20.785	20.785	9.520	12.105

Skupaj dolgoročni krediti	30.181	27.126	11.569	15.959
VSEGA SKUPAJ	915.789	868.973	744.928	346.090

PREGLED KORISČENJA OBRATNIH KREDITOV V PRIMERJAVI Z LETOM 1977

Namen kredita	1967	1978	Indeks
1. Proizv. in prip. hmelja	132.399	150.863	114
2. Izvoz hmelja	103.889	121.353	117
3. Zaloge hmelja	12.000	52.792	439
4. Ostali izvoz	3.869	18.447	477
5. Nabava surovin za predelavo mesa	23.950	20.750	86
6. Pitanje živine	115.895	72.250	62
7. Zaloge jabolk	11.882	16.474	139
8. Kredit za izplačilo OD	4.000	46.000	11500
9. Kredit za odplačilo pos. potr.	13.000	—	—
10. Kredit od Zav. skupnosti Triglav	7.000	2.600	37
11. Pitanje živ. Zav. SRS Lj.	8.677	9.520	110
12. Zaloge koruze	11.550	5.950	52
13. Kredit za dod. obr. sred.	15.841	17.549	111
14. Izkoriščeni kredit. HIP	83.914	137.253	163
15. Zaloge mesnih izdelkov	—	55.450	—
16. Zaloge mlečnih izdelkov	—	13.317	—
17. Proizvodnja sadja	—	4.360	—
SKUPAJ	547.916	744.928	136

Črpanje kratkoročnih kreditov se je povečalo za 197.012 din ali za 36 %. Kot je iz posameznih namenov razvidno, so bili koriščeni predvsem krediti za primarno proizvodnjo, predelavo in zaloge iz sredstev primarne emisije ter bančnih in drugih virov po pogojih sporazuma o kreditiranju kmetijstva. Po splošnih pogojih je bilo izkoriščenih le 206.002 din kreditov oziroma 27,6 % med katerimi so vsebovana sredstva HIP v znesku 137.253 din.

Kreditni so bili najeti po obrestnih merah od 3,40 % do 11 % odvisno od namena za katerega je bil kredit najet. Povprečna obrestna mera za vse kredite, ki so bili izkoriščeni v tem letu znaša 6,52 %, kar je sorazmerno ugodno glede na strukturo virov.

INVESTICIJSKI KREDITI

Stanje dolgoročnih kreditov za osnovna sredstva po stanju 31. 12. 1978 je naslednje:

Saldo 1. 1. 1978	240.365
Odplačila do 31. 12. 1978	41.457
Povečanje do 31. 12. 1978	81.105
Prenos na Ingrad	447
Stanje 31. 12. 1978	279.566

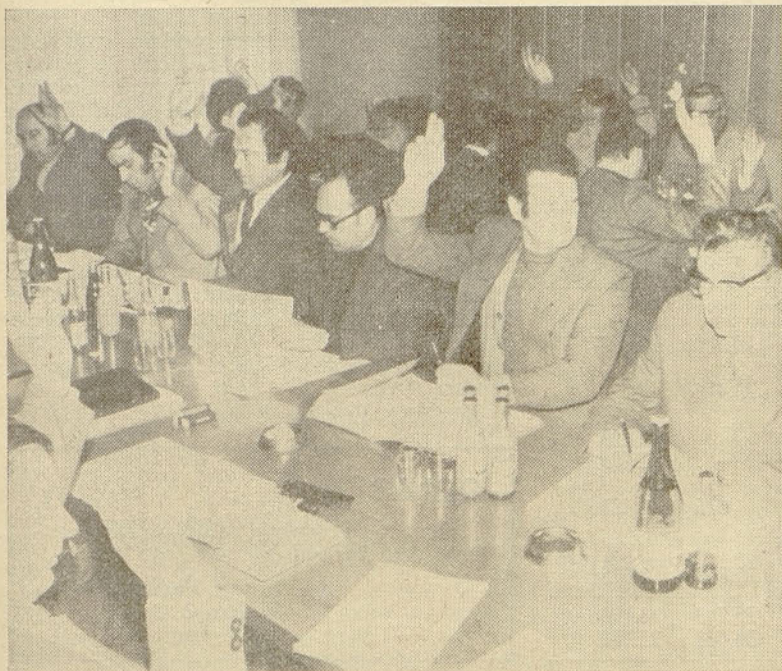
Dolgoročni krediti za osnovna sredstva so se povečali za 39.201 din in od tega na račun koriščenja kreditov za investicijske naložbe v znesku 78.589 din in ostalih povečanj v znesku 2.516 din ter odplačila in prenosov 41.904 din.

Odobreni, bančni, republiški in drugi krediti od OZD so se koristili v naslednje namene:

Pregled koriščenja kreditov po namenih

Namen	Odobreno	Koriščeno v preteklih letih	Koriščeno v tek. letu	Še za koristiti
Melioracije	7.872	3.769	3.777	326
Nakup zemljišč	10.280	1.989	2.764	5.527
Hmeljišče in stroj. opr.	25.404	7.825	15.018	2.558
Telečnjaki Zal. Podlog	3.363	2.574	789	—
Kmet. meh. in zbir. mleka	6.430	1.674	4.756	—
Potresne investicije	15.000	7.270	7.730	—
Silos Mešalnica	35.639	12.019	15.285	8.335
Brojlerji-proizvodnja	—	—	—	—
Kmetijstvo Radlje	3.710	1.700	2.010	—
Vzrejni center Zovnek	10.627	2.025	8.602	—
Farma prašičev — načrti	2.794	699	—	2.095
Mlekarna Celje — načrti	998	100	—	898
Nakup živine	3.312	—	3.312	—
Sadovnjaki KŽ in SAD. ter priročno skladišče	—	—	—	—
Mirosan	7.460	800	5.126	1.534
Strojni servis KŠ	19.795	—	3.292	16.503
LTH Škofja Loka	—	—	—	—
hlad. opr. ML	1.283	—	1.283	—
TAM Maribor kamion ST	76	—	76	—
Zastava Crvena zastava	—	—	—	—
Kragujevac — dve vozili	493	—	493	—
Avto Celje	—	—	—	—
dva kamiona ME	152	—	152	—

Gorenje Varstroj				
varilni aparat ST	126		126	
Slov. avto Ljubljana				
kamion NT	90		90	
"	127		127	
IMV Novo mesto				
vozilo IMV VR	95		95	
Slov. avto Ljubljana				
avto Zastava KR	42		42	
Avto Celje				
dva kamiona ME	312		312	
Jelšingrad B. L.				
stiskalnica ST	120		120	
RSC Velenje oprema				
za pit. KO	236		219	17
SIP Krasmetal				
regali ST	124		124	
Avto Celje kamion ML	121		121	
Torpedo Reka avto KR	139		139	
Gorenje Fecro				
hlad. za ml. KŠ	1.050		745	305
Brat. Jed. Pr.				
5 kamionov NT	1.273		1.273	
Zmaj Zemun				
6 prikolic KŽ	316		316	
Avto Celje				
vozilo Zastava ML	227		227	
Avto Celje kombi ML	48		48	
LB Celje dev. kredit				
za ust. vlogo IB	968		968	
SKUPAJ	160.102	42.447	79.557	38.098

Delo delegatov na prvi seji delavskega sveta SOZD Hmezad je bilo aktivno, plodno in zavzeto

Koriščenje se nanaša na novo najete kredite v letu 1978, delno pa na koriščenje kreditov odobrenih iz preteklih let.

Del neizkoriščenih kreditov se nanaša na tranše za leto 1979 (melioracije, hmeljišča). Kredit za nakup zemlje je bil odobren že v letu 1977 z namenom, da se odkupijo kmečke površine v kompleksih. Ker cene niso usklajene do realizacije tega ni prišlo.

V kolikor tudi v letu 1979 ne bi prišlo do nakupa te zemlje, bo potrebno kredit preurediti. Največje zaostajanje koriščenja kredita je nastalo pri izgradnji silosov, to pa iz razloga, ker izvajalec montažnih del »Itas« Kočevje kasni z deli, kar pa ima za posledico tudi kasnitev gradbenih del, ki so pogojena na zaključek montaže.

Z izgradnjo strojnega servisa v Šmarju se je pričelo šele proti koncu leta, tako da se črpanje kredita nanaša na izplačani avans in prvo začasno situacijo.

INVESTICIJE

Plan investicij je predviden v višini 341.616 din. Od tega je realizirano 132.341 ali 38,7 %. Odstotek realizacije je izredno majhen, to pa je zaradi tega, ker so iz realizacije v letu 1978 izpadle razne večje naložbe: razširitev Hladilnice in ekspedita v Mesnini, sanacija Mlekarnice, industrijski tir pri Mešalnici, hala za kardane na Strojni, pitališče Žepina, Strojni servis v Šmarju pa so pričeli graditi konec leta.

Pri TOZD Kmetijstvo predstavlja realizacijo: nakup zemlje 3.326, melioracije 2.774, investicije v hmeljarstvo 12.849, nabava kmetijske opreme 1.502, rekonstrukcija farne Zovnek 10.934, ostale investicije v govedorejo 2.099, načrti in dovoljenja za farmo prašičev 899, prevedba 4.518, ureditev menze Vransko 129, provizorij Vrbje 271, večnamenski gospodarski objekt Braslovče 21, investicije v gozdarstvo 413, pogodbovalna dela 156, ribogojništvo 150, razna manjša oprema 151, pisarniška oprema 63, transportna sredstva 229, prispevek za energetiko 44.

Pri TOZD Kmetijstvo Šmarje predstavlja realizacijo zaključna dela in nabava opreme za upravno stavbo 540, potresne investicije: objekt Sentvid 651, Zibika 1.592, Buče 911, Pristava 3.918, Bistrica ob Sotli 673 in oprema betonarne Pristava 849, investicije v objekte v sadjarstvu 1.381, nasad 422, mehanične delavnice, strojni servis in skladišče repromateriala v Šmarju 2.622, nabava kmetijske mehanizacije 506, nabava silosov 339, bazeni za hlajenje mleka 1.070, pisarniška oprema 129, razna manjša oprema 132, nakup in zamenjava objektov v Rogaški Slatini 920, prispevek za energetiko 642.

Kmetijstvo Ilirska Bistrica — gradbeni objekti 1.758, oprema (kamioni, bazeni, oprema trgovine in druga oprema) 4.301.

Kmetijstvo Radlje: nakup zemlje 51, dokončanje 2 hlevov za vzrejo brojlerjev 1.064 in 3. hlev 1.065, prevedba živine 31, hmeljarske investicije: obiralni stroj 350 in hala za obiralni stroj 654, diesel agregati 199, kmetijska oprema 337, pisarniška oprema 15, avto kombi Zastava 63, oprema za mehanično delavnico 293 in prispevek za energetiko 2.

Pri Sadjarstvu Mirošan je bilo dograjeno skladišče in prostori za sezone delavce (z deli se je pričelo v l. 1977) 3.478, jablanov nasad 1.637, nabava kmetijske mehanizacije 543, dostavni avto 211, razna manjša oprema 18, pisarniška oprema 33 in prispevek za energetiko 11.

Pri TOZD Vrtnarstvo je bil kupljen lokal v Hudinji v vrednosti 897, oprema tega lokala in ostalih cvetličarn 153, kmetijska oprema 166, nabavljen je bil kamionet v vrednosti 189, nabava pisarniške opreme 66, obračunska situacija za paviljon Čret 60, nabavljena cisterna v vrednosti 205, oprema v drevnici Šentjunbert in prispevek za energetiko 63.

TOZD Kooperacija

Investicije v hmeljarstvo: žičnica in nasadi 2.561, sušilnica Trnava 1.520, ureditev sušilnice Tabor, Golčija, Petrovče 837, škroplilnica Mayers 155, kmetijska oprema 785, hladilni bazeni za mleko Šešče, Skofja vas 673, ureditev kmetijskih preskrb Braslovče, Zalec in tehničnih dokumentov za Prebold 1.156, sofinanciranje doma na Dobrovljah 300, farma brojlerjev Pirešica 2.057, sofinanciranje pitališč brojlerjev kooperantov 658, silosi 117, razna manjša oprema 48, pisarniška oprema 156 in prispevek za energetiko 78.

TOZD Mesnine: vodni rezervoar 596, prizidek hladilnice soglasja in elektro prispevek 400, tehnična dokumentacija za mesnico Rogaška Slatina 131, oprema klavnice in predelava 656, oprema maloprodaje 153, transportna sredstva 2.180, pisarniška oprema 48, oprema kuhinje 13 in prispevek za energetiko 228.

TOZD Mlekarna: hladilnica za jogurt, strojnica — gradbena dela 1.547, oprema LTH 1.842, razni stroški za novo mlekarstvo 159, oprema mlekarne 279, hladilne vetrine 261, transportna sredstva 1.156, razna manjša oprema 46, pisarniška oprema in stroji 77, prispevek za energetiko 229.

TOZD Hmezad Export-import je nabavil transportni trak 179, pripravo za droljenje hmelja 37, sejensko opremo za Novi Sad 171, pisarniško opremo in stroje 110, plačilo projektov za prodajni paviljon 407 in prispevek za energetiko 27.

Pri Mešalnici krmil predstavlja realizacijo: gradnja silosov za žito — gradbena dela 4.570, oprema 13.765, predstavitev namakalnega sistema 240, nadzor del, komunalni prispevek in ostalo 932, pisarniška oprema in stroji 133 in prispevek za energetiko 17.

TOZD Strojna je nabavila opremo za delavnice 993, kamion TAM 152, regali za skladišče 200, projekt kanalizacije in tehnične dokumentacije za adaptacijo 188, 2 kontejnerja 31, nakladalna rampa 256 in prispevek za energetiko 71.

Pri TOZD Gostinstvo predstavlja realizacijo: oprema za hotel Prebold 115, oprema za samopostrežno restavracijo Celje 119, dostavni avto 190, pisarniška oprema 41, prispevek za energetiko je bil plačan v vrednosti 26.

Realizacijo pri TOZD Združena hladilnica predstavlja razni stroški pri izgradnji hladilnice 782, nabave tehne 12 in prispevek za energetiko 126,

Pri TOZD Notranja trgovina predstavlja realizacijo: rekonstrukcija blagovnice — gradbena dela in instalacije 862, zagonski stroški pri izgradnji blagovnice 950, načrti in nadzor 78. Razna dovoljenja za novo halo 43, drobna oprema za ureditev montaže gum in za blagovnico 405, faktorni stroj 372, računski in pisalni stroji 196, traktor in nakladalec 135, 5 kamionov 2.588, manjša oprema za transport Vrbje 47, brunarica za Zagrebški velesejem 171, kamp prikolica 102, oprema za odd. odkupa 336, oprema za predstavništva 339, predstavništvo Prijedor — nakup poslovnih prostorov 832 in I. začetna situacija za adaptacijo 129, razna manjša oprema 169 in prispevek za energetiko 379.

Pri DS Skupne službe predstavlja realizacijo: nabava opreme za sekretariat 113, varstvo pri delu 5, ekonomski oddelek 3, finančno računovodski sektor 45, adaptacija in delno plačilo prostorov MEHO 1.487, oprema 186 in prispevek za energetiko 174.

REALIZACIJA INVESTICIJSKEGA PLANA

TOZD	Plan	Realizacija	%	Realizacija virov financiranja			
				Lastna sredstva		Bančni krediti in ostala sred.	
				Plan	Realizacija	Plan	Realizacija
Kmetijstvo Žalec	63.077	40.538	64,3	34.886	10.644	28.191	29.894
Kmetijstvo Šmarje	55.588	17.297	31,1	11.450	4.371	44.138	12.926
Kmetijstvo							
Ilirska Bistrica	13.104	6.059	46,2	5.290	854	7.814	5.205
Kmetijstvo Radlje	3.094	4.124	133,3	404	772	2.690	3.352
Sadjarstvo Mirošan	5.550	5.931	106,9	1.583	1.753	3.967	4.178
Vrtnarstvo Celje	2.351	1.950	82,9	2.351	1.754		196
Kooperacija Žalec	24.022	12.405	51,6	13.843	4.219	10.179	8.186
Mesnine Celje	53.429	4.405	8,2	5.600	3.448	47.829	957
Mlekarna Celje	28.353	5.596	19,7	6.349	3.916	22.004	1.680
Export-import	5.169	931	18,0	5.669	931		
Mešalnica krmil	58.425	19.657	33,6	2.911	4.372	55.514	15.285
Strojna Žalec	16.910	1.891	11,2	1.900	1.446	15.010	445
Gostinstvo Celje	500	491	98,2	500	491		
Združena hladilnica	800	920	115,3	800	920		
Notranja trgovina	9.414	8.133	86,4	4.358	6.643	5.056	1.490
Skupne službe Žalec	1.830	2.013	100,0	1.830	2.013		
SKUPAJ	341.616	132.341	38,7	99.224	48.547	242.392	83.794

PREGLED VLOŽENIH IN ODOBRENH INVESTICIJSKIH PROGRAMOV

Namen (program)	Zmogljivosti	Predrač. vrednost	Krediti — dotacije Zavar. Sava			
			Banka	KRS	Ostali	Lastna sred.
a) ODOBRENI PROGRAMI						
Melioracije (KŽ)	102 ha	4.660	2.563	699	1.398	—
Hmeljarstvo (KŽ, KO, E-1)	108 ha	21.552	12.931	4.310	—	4.311
Prevedba živine (KŽ)	230 kom.	4.140	2.484	828		828
Skladišče repro-materiala (KŠ)	6.432 m²	28.000	18.795			9.205
Skupaj odobreno		58.352	36.773	5.837	1.398	14.344
b) VLOŽENI PROGRAMI						
Sanacija mlekarne	—	24.753	12.376		10.000	2.377
Razširitev hladilnic v mesninah	1.574 m²	46.832	23.416		23.416	
Silosi za žitarice — dom. proizvodnja	20.000 t	22.519	19.875			2.644
Palete za Sadjarstvo	8.000 kom.	7.126	2.566	3.135		1.425
Mlekočestice	1 kom.	901	450		451	
Namakalni sistem (KŽ)	12 ha	2.053			616	1.437
Sovlaganje v hleve za goveda	10.000 glav	4.000	4.000			
Mlekarna Il. Bistrica	25.000 l	43.750	21.875		20.800	1.075
Skupaj vloženo		151.934	84.558	3.135	55.283	8.958
Vsega skupaj		210.286	121.331	8.972	56.681	23.302

Novo v naši zakonodaji

Od 1. 1. 1979 do 20. 2. 1979

1. Uredba o spremembah in dopolnitvah Uredbe o kontnem planu in bilancah za organizacije združenega dela

Ur. list SFRJ, št. 4/79

2. Zakon o združevanju kmetov

Ur. list SRS, št. 1/79

3. Zakon o kmetijskih zemljiščih

Ur. list SRS, št. 1/79

4. Zakon o preživninskem varstvu kmetov

Ur. list SRS, št. 1/79

5. Zakon o intervencijah v kmetijstvu in porabi hrane

Ur. list SRS, št. 1/79

6. Odredba o preventivnih cepljenjih in diagnostičnih ter drugih preiskavah v letu 1979

Ur. list SRS, št. 1/79

7. Sklep o višini otroškega dodatka in dohodkovnih pogojih v letu 1978

Ur. list SRS, št. 1/79

8. Sklep o višini otroškega dodatka za otroke iz kmečkih in drugih družin in o dohodkovnih pogojih v letu 1978

Ur. list SRS, št. 1/79

9. Sklep o denarni pomoči za opremo novorojenega otroka v letu 1978

Ur. list SRS, št. 1/79

10. Pravilnik o pogojih za pridobitev pravice do denarnih pomoči

Ur. list SRS, št. 1/79

11. Sklep o višini prispevkov za zdravstveno varstvo (skupščina Občinske zdravstvene skupnosti Celje)

Ur. list SRS, št. 1/79

12. Sklep o višini in stopnji prispevkov, ki jih plačujejo zavarovanci — kmetje v letu 1979 (skupščina Občinske zdravstvene skupnosti Celje)

Ur. list SRS, št. 1/79

13. Sklep o določitvi prispevka za zdravstveno varstvo za določene kategorije uporabnikov, ki uživajo posamezne pravice iz zdravstvenega varstva vobčinski zdravstveni skupnosti Celje od 1. 1. 1979 dalje

Ur. list SRS, št. 1/79

14. Odlok o spremembi Odloka o proračunu občine Žalec za leto 1978

Ur. list SRS, št. 1/79

15. Odlok o začasnem financiranju proračuna občine Žalec za I. trimesečje 1979

Ur. list SRS, št. 1/79

Iz tabele je razvidno, da je bilo v letu 1978 v banko vloženi 12 programov, od katerih so bili izvršeni samo štirje s področja primarne kmetijske proizvodnje in odpravljanja posledic potresa na Kozjanskem.

Prošnja za kredit za vlaganje v izgradnjo hlevov za goveda je ostala nerešena zaradi tega, ker KPK Orahovica ni podpisala predloženega samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev, kar pa je pogoj za odobritev kredita v banki.

TOZD Mlekarna Celje je nabavila mlekočestice za Kmetijski zavod Celje, za udeležbo sta bila odobrena kredita od TOZD Kooperacija v višini 180.000 din in od Zavarovalnice Triglav 270.000 din. Neodoben je ostal kredit v višini 450.000 din pri Splošni banki Celje.

Kredit za nabavo paletnih zabojev je bil zaprošen v imenu vseh sadjarjev združenih v Združeni hladilnici. Tudi odobritev tega kredita je banka prestavila v leto 1979. Iz lastnih sredstev pa je bilo nabavljenih približno polovico palet za Sadjarstvo Mirošan.

Program za namakalni kapalni sistem je bil vložen samo na Vodni sklad SRS za pridobitev 30 % dotacije. Za pridobitev kredita pa naj bi se program vložil v banko v letu 1979.

Najbolj pa je prizadela plan realizacije investicijskih naložb neodobritev Ljubljanske banke Splošne banke Celje za: razširitev hladilnice in ekspedita v Mesninah, dokončanje silosov za žitarice v Žalcu in sanacija obstoječe mlekarne v Celju.

Rešitev teh problemov pričakujemo v letu 1979, ker so zgoraj navedene investicije pripravljene za začetek izgradnje. Odklonitev odobritev kreditov je bila obrazložena s pomanjkanjem sredstev v banki. Da bi vsaj delno obdržali kontinuiteto teh naložb, nam je banka izdala garancijo na lastna sredstva in sicer za industrijski tir v višini 10.521.430 din, za sanacijo mlekarne v višini 14.376.300 din in za mesnine 2.000.000 din.

Republiški Sklad skupnih rezerv pa je že odobril 8.000.000 din kredita za sanacijo Mlekarne. Prošnja za odobritev kredita za izgradnjo mlekarne v Ilirski Bistrici je bila posredovana Splošni banki Koper konec decembra 1978.

(Nadaljevanje na 7. strani)

OGLAS

Ugodno prodam komplet vrvi za hmeljsko žičnico 200 × 43 m.

Anton Podkrajšek,
Podgaj 2
63232 Ponikva

16. Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o davkih občanov

Ur. list SRS, št. 1/79

17. Odlok o višini prispevnih stopenj za financiranje družbenih dejavnosti v občini Žalec za čas od 1. 1. 1979 do 31. 12. 1979

Ur. list SRS, št. 1/79

18. Odlok o prispevku za vzdrževanje in obnavljanje komunalnih objektov in naprav skupne rabe v letu 1979

Ur. list SRS, št. 1/79

19. Odlok o prispevku za razširjeno reprodukcijo določenih komunalnih objektov in naprav

Ur. list SRS, št. 1/79

20. Odlok o prispevku za financiranje programa varstva pred požarom

Ur. list SRS, št. 1/79

21. Popravki stopenj davkov iz osebnega dohodka in stopenj prispevkov iz osebnega dohodka za financiranje SIS na področju družbenih dejavnosti za leto 1979

Ur. list SRS, št. 1/79

22. Sklep o določitvi prispevka za zdravstveno varstvo za določene kategorije uporabnikov, ki uživajo posamezne pravice iz zdravstvenega varstva v Občinski zdravstveni skupnosti Šmarje pri Jelšah, Sentjur, Slovenske Konjice, od 1. 1. 1979 dalje

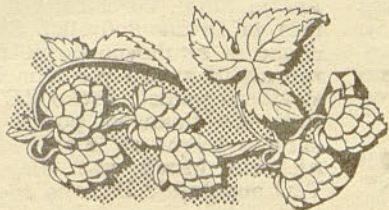
Ur. list SRS, št. 4/79

(Nadaljevanje na 11. strani)

Priliv sredstev	Plan	Realizirano	Indeks
1. Saldo iz leta 1977	2.388	2.388	100
2. Tekoči prilivi iz OD	7.404	6.836	92
3. Vračilo kreditov in obresti	142	444	313
SKUPAJ	9.934	9.668	97
Poraba sredstev			
1. Odplačilo anuitet	1.022	1.289	126
2. Stanovanjska izgradnja	5.042	3.112	62
3. Vračilo dolga Skladu SP	207	207	100
4. Stanovanjska izgrad. II. Bistrica	400		
5. Ureditev stan. Kmetijstvo Radlje	500	404	81
6. Individualna gradnja posojila	2.000		
7. Sofinanciranje reševanja stanovanjske problematike z drugimi DO	600		
8. Nerazporejena sredstva	163	4.656	
SKUPAJ	9.934	9.668	97

Plan stanovanjske izgradnje je skoro v celoti izvršen. Neizkoriščena sredstva se nanašajo na neizvršena izplačila stanovanj v Celju in Žalcu, ker so izvajalci del (Ingrad, Gradis) pomaknili rok izgradnje v leto 1979. Za individualno izgradnjo za 2.000.000 din ni bilo oročeno banki v letu 1978, ker se je spremenil Pravilnik in sicer tako, da je odpravljena 10-mesečna čakalna doba, znesek posojila pa povečan od 175 na 200 %.

Tako bo v letu 1979 možno v roku 1 meseca na oročenih 2.000.000 din pridobiti posojilo v višini 4.000.000 din. Do oročitve v banko se prosta sredstva uporabljajo v obratne namene.

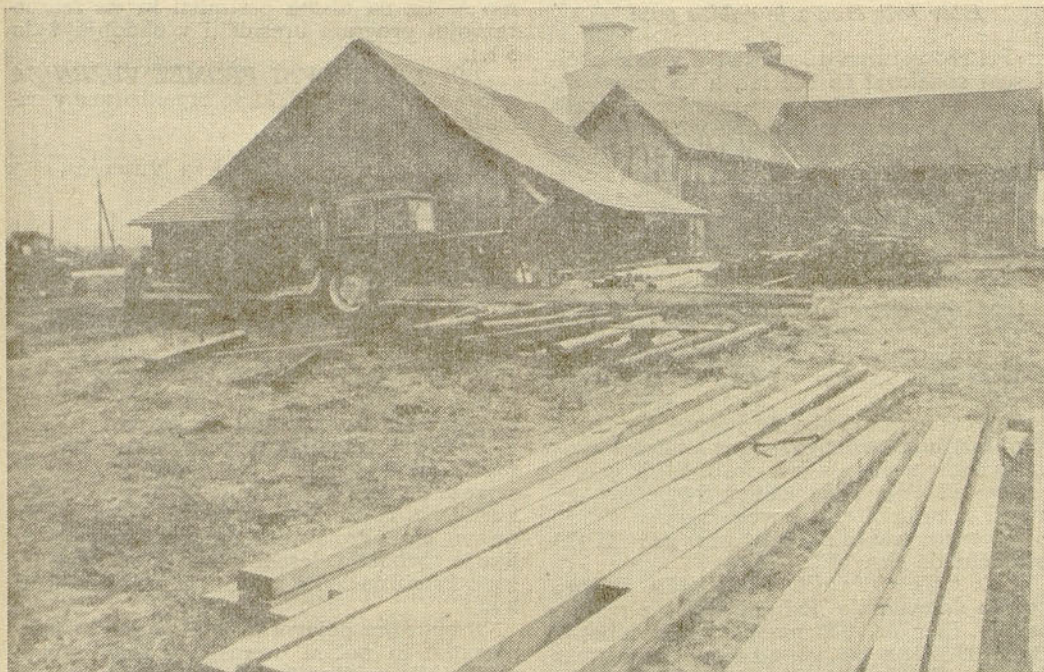
KRIŽEM PO RADELJSKI OBČINI

KZ Drava se je priključila k SOZD Hmezd Žalec

V zadnjih treh mesecih lanskega leta so v radeljski občini tekale intenzivne razprave o možnih oblikah nove organiziranosti kmetijskih organizacij v občini.

Kmetijstvo v občini Radlje vse od nastanka nove Jugoslavije išče enotnost in homogenost, vendar nekateri subjektivni ali pa morda objektivni vzroki niso dopuščali sprejemljivega dialoga. Leta 1977. je bil dosežen

delni premik z združitvijo KZ DRAVA Vuzenica in KZ Podvelka. V združeni zadrugi so po pogojih, ki jih predvideva Zakon o združenem delu nastale 4 TOZD in 2 TZO. Takšna oblika organiziranosti je dala precej jas-

Na Gortini pri Muti se pripravljajo na veliko investicijo — gradili bodo pitališče za brojlerje

	Plan	Realizacija	Indeks
1. Prispevki sindikalnim podružnicam za TOZD, ki nimajo dohodka za oblikovanje svojega sklada SP 50,00 po delavcu (KZ, GS)	31		
2. Za razne socialne pomoči šolam in socialnim ustanovam, razne skupne potrebe (pogrebni venci)	50	6	12
3. Srečanje delavcev DO Hmezd — stroški			
— ureditev prostora	20		
— program	15		
— drugi stroški	45	80	84
4. Dotacija DPO za izvajanje programa dela za kulturno in športno dejavnost	120	115	96
5. Vzdrževanje počitniških domov in adaptacije	700	813	116
6. Jubilejne nagrade			
— za 10 let 3 neto			
— za 20 let 4 neto			
— za 30 let 5 neto			
neprekinjenega dela v DO Hmezd in pravnimi predniki skupaj s prispevki	384	640	166
7. Nepredvidene potrebe — rezerva	100	398	398
SKUPAJ	1.465	2.056	140

Pri točki 6 — jubilejne nagrade je prišlo do prekoračitve plana zaradi tega, ker se je ob izplačilu upoštevala vsa delovna doba v DO Hmezd in pri pravnih prednikih. Planirana je bila samo neprekinjena delovna doba.

V točki 7 je zajeto posojilo TOZD Gostinstvo Celje za izplačilo regresov za letne dopuste 184 din in prispevek isti TOZD 109 din po sklepu DS DO Hmezd z dne 31. 5. 1978.

Prekoračitev je nastala tudi pri adaptaciji počitniškega doma v Crikvenici, ker v prvotnih predračunih ni bilo mogoče predvideti vseh del, ki so se pokazala med samim izvajanjem.

no opredelitev posameznih dejavnosti, še vedno pa ni jamčila enotnega koncepta dela v družbeni kmetijski proizvodnji in enotnega pristopa k pospeševanju individualne kmečke proizvodnje. Dejstvo, da je TOZD Kmetijstvo Radlje od l. 1971 član DO HMEZAD Žalec ostajala izven navedene organiziranosti, ni jamčila dolgoročnosti dvostranskega dela. Trezna presoja položaja, tako v KZ Drava kot v TOZD Kmetijstvo Radlje, je ob koncu lanskega leta vendarle dala vse pogoje za izvedbo referenduma, ki bi omogočil vključitev TOZD Kmetijstva Radlje k KZ Drava in priključitev OZD KZ Drava k SOZD Hmezd Žalec.

V predreferendumski razpravi smo morali vsi dejavniki uskladiti stališča o možni obliki nove organiziranosti OZD KZ Drava in nadaljnjem vključevanju v višje oblike organiziranosti. Vsekakor pa smo bili enotni, da daje nova organiziranost predpogoje za rešitev naslednjih vprašanj:

— Družbeni sektor kmetijstva v občini Radlje bo enoten, organizacijsko močnejši in sposoben prevzemati vse razvojne naloge, ki se mu postavljajo.

— Kmečko kooperacijsko vprašanje bo uspešneje rešeno v enotni obliki organiziranosti, s primerno organizacijo strokovne pospeševalne službe.

— Povezovanje kmetijstva v eni OZD daje znatno večje možnosti za razvoj ostalih dejavnosti, ki so v reprodukcijski in poslovni povezavi s kmetijsko dejavnostjo.

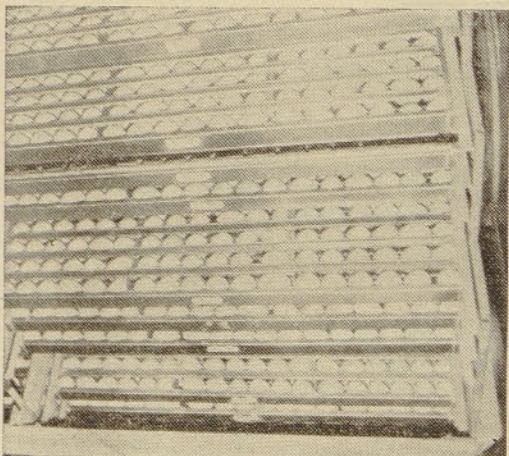
— Z enotno kadrovske politiko bo možno precejšnje kadrovske probleme rešiti uspešneje, predvsem na področju pospeševanja, trgovine in primarne kmetijske proizvodnje.

— Združitev kmetijstva v občini Radlje je pogoj za uspešno izvajanje resolucije o družbeno-ekonomskem razvoju kmetijstva.

(Nadaljevanje na 8. strani)

Sorazmerna majhnost TOZD in TZO je narekovala nujno združevanje tudi znotraj KZ tako, da je bila predlagana naslednja organizacijska oblika nove OZD KZ DRAVA:

TOZD Kmetijstvo Radlje,
TZO Kmetovalec Vuzenica,
TOZD Blagovni promet Vuzenica,
TOZD Gostinstvo Podvelka,
TOZD Prevoz Podvelka,
DS Skupne službe Radlje.

Pogled v enega od sedmih inkubatorjev valilnice piščancev v Gortini

Kratka analiza proizvodnih zmogljivosti in količinskega obsega proizvodnje

TOZD KMETIJSTVO RADLJE h kateri se je priključila TOZD Kmetijstvo Gortina, ima naslednje kmetijske površine:

Hmeljišča	117 ha
Ribez	7 ha
Njive in vrtovi	150 ha
Travniki, pašniki	65 ha
Gozdovi	180 ha
Nerodovitno zemljišče	23 ha
SKUPAJ	542 ha

Poleg navedenih površin ima TOZD še 250 ha hribovskih kmetijskih površin, ki so razdrobljene in neprimerne za organizirano kmetijsko proizvodnjo. Zato jih dajemo v najem kmetom.

V poljedelski proizvodnji je vsekakor glavna proizvodnja hmeljarstvo. Letni pridelek se giblje med 140–150 t hmelja. Starostna struktura hmeljišč je primerna, vendar je na Gortini 2/3 nasadov (od 30 ha) starejših od 20 let in le 3 ha hmeljišč so obnovljeni z novimi sortami. Boljša je starostna struktura hmeljišč v Radljah, kjer je od skupaj 77 ha hmeljišč v zadnjih letih obnovljeno ca. 40 ha hmeljišč, od tega 30 ha z novo sorto Apolon.

Pridelovanje poljščin je podrejeno ostalim panogam in predstavlja predvsem krmno bazo za živinorejsko proizvodnjo in delno za pridelovanje nekaterih semen žit.

Prireja mesa predstavlja ca. 130 pitancev, katerih vzreja poteka na štirih različnih lokacijah in seveda zato predstavlja ob današnjih pogojih pitanja precejšen problem. Proizvodnjo ca. 2300 hl mleka letno daje 50 krav mešane pasme.

Perutninarstvo je in postaja vedno bolj pomembna dejavnost te temeljne organizacije. Letno proizvodnjo 1100 t piščancjega mesa dopolnjuje valilnica, katere zmogljivost je 24.000 enodnevnih piščancev tedensko oziroma 1.200.000 letno. Ker je organizirana le drobna prodaja nesnic, je valjenje izrazito sezonsko in znaša letno le 1/2 možne zmogljivosti, to je 600.000 kom. Proizvodnja valilnih jajc za potrebe valilnice poteka v kooperacijski proizvodnji.

TOZD se ukvarja tudi z gozdarsko in lesnopredelovalno dejavnostjo, saj razpolaga z 1300 m³ letnega etata lesa. Vzporedna dejavnost je proizvodnja lesene embalaže, kot dopolnilna zaposlitev v nesezoni.

Za izvajanje naštetih proizvodnih ima TOZD skoraj vse potrebne mehanizacije in dodelovalne zmogljivosti.

Baza, s katero razpolaga nova TOZD Kmetijstvo Radlje, daje naslednje razvojne možnosti:

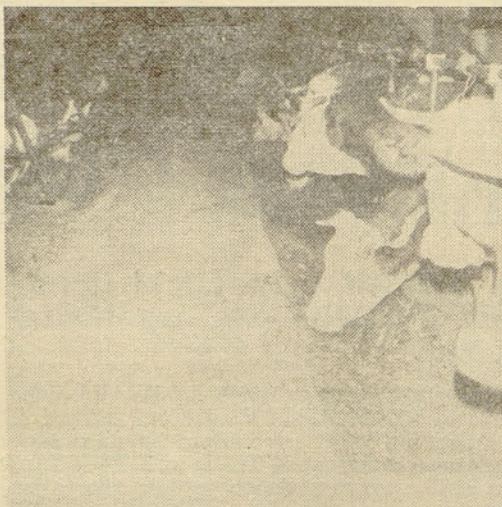
Razširitev hmeljišč za 15 ha.

Proizvodnja krme (koruza zrno, travnine itd.) na sodobnejših tehnoloških osnovah.

Povečanje hlevskih zmogljivosti za vzrejo piščancev za 1000 t letne proizvodnje.

PRI KOOPERANTU

Jože Hedl iz Sp. Vižinge št. 14, občina Radlje ob Dravi ima 36 ha skupnih površin, od tega 14 ha obdelovalne. Ob začetku njegovega gospodarjenja je imel zelo majhen stalež goveje živine in več poljedelskih kultur, kakor tudi 1 ha hmelja. Z začetkom dodatne kmetijske proizvodnje, to je vzrejo 2500 brojlerjev v letu 1966 in nadaljnjo razširitvijo v letu 1969 na 7500 komadov in z celotno preusmeritvijo kmetije na pašno-košni sistem ter opustitvijo ostalih poljedelskih kultur, kakor tudi hmelja v letu 1974. Vzrok za izkop hmelja je takrat v glavnem bila nerentabilnost in na drugi strani preusmeritev proizvodnje. Tako je s sodelovanjem PP Kooperacija Hajdina prišlo v letu 1974 do povečanja proizvodnje vzreje brojlerjev na 11.500 komadov in to z adaptacijo govejega hleva. Močno je iz leta v leto naraščal stalež živine, saj ob začetku gospodarjenja je bilo skupaj samo 15 komadov goveje živine, danes je v hlevu že povprečno 50 glav in to 18 krav, 14 plemenskih telic, 4 plemenski bikci, ki so namenjeni za nadaljnjo reprodukcijo, 10 pitancev in sedem teleta.

Hlev Jože Hedla je nabito poln

»Pri reorganizaciji kmetijstva v naši občini sem sodeloval že več let, a na žalost do tega ni nikdar prišlo in to predvsem zaradi internih interesov posameznih vodilnih organov. Pripominjam pa, da bi bilo kmetijstvo popolnoma rešeno takrat, kadar bi se združilo v ta sklop tudi gozdarstvo celotne občine.«
inž. Franc Bukovnik

Razširitev valilnih zmogljivosti na 5 do 6 milijonov komadov letno.

Proizvodnja gob — šampinjonov z letno zmogljivostjo 185 ton v prvi fazi in 360 ton v drugi fazi.

Povečanje vrtnarske dejavnosti s povečanjem rastlinjakov in predelavo komposta kot stranskega proizvoda pri proizvodnji gob.

Specializacija dejavnosti v mehanični delavnici s pridobitvijo novega servisa.

Navedeni razvojni program želi TOZD uresničiti do leta 1982.

TZO KMETOVALEC VUZENICA zajema s svojo dejavnostjo področje celotne občine Radlje, kjer ca. 800 perspektivnih kmetov živi na 17.000 ha, na bolj ali manj hribovitem območju. Z ozirom na takšno geografsko in druge naravne danosti TZO v preteklosti ni

uspel organizirati pomembnejše kooperacijsko sodelovanje. To še predvsem zato, ker predstavlja gozdarstvo kmetom pomembnejši vir dohodka. Glavna proizvodna usmeritev pa je vendarle prireja mesa in mleka.

Proizvodni potencial kmetov je različen. Skupno na področju občine redimo okrog 1.600 molznic in 1200 pitancev. Dobra polovica molznic je zajeta v organizirano prirejo mleka. V l. 1978 je TZO odkupil 1.200.000 litrov mleka in 360 ton govedi.

Glede na načrtovano usmeritev splošne preobrazbe kmečkega področja v občini Radlje — dohodek od kmetijske dejavnosti mora biti večji od dohodka iz gozdarstva — obstajajo velike možnosti razvoja te dejavnosti. Razvojna usmeritev TZO temelji na zastavljenih osnovah plana razvoja kmetijstva občine Radlje. V prvi fazi predvidevamo vzpostavitev enotnega koncepta pospeševanja ter skladno s pogoji organizacijska konsolidacija. Od sedanjega različnega pristopa je potrebno v skladu z Zakonom o združenem delu pristopiti na novih družbeno-ekonomskih osnovah. Pospeševalno delo in drugi ukrepi bodo operativno tekli preko zadružnih enot (ZE). Notranja organizacija TZO je v celoti podrejena namenu, da se službe, ki so namenjene kmetu, čim bolj približajo kmetu, kar še posebej narekuje močna razgibanost terena. Dosledna decentralizacija funkcij naj bi vendarle dala kmetu možnost, da sprejme takšno TZO kot svojo. Iz navedenih razlogov smo v TZO ustanovili ZE v vseh večjih Krajevnih skupnostih, in sicer: Radlje, Muta, Vuzenica, Vuhred, Ožbalt, Ribnica in Brezno-Podvelka. ZE vodi organizacijsko in strokovno pospeševalec, ki je dolžan nuditi kmetu vso tehnološko in administrativno pomoč. Preko ZE želimo izpeljati tudi vse finančno poslovanje s kmetom, skratka želimo se le za pečen oddaljiti od njegovih hišnih vrat. Blagovno menjava v TZO dopolnjuje Delovna enota Maloprodaja, ki združuje 7 prodajal z različnim reprodukcijskim materialom, 2 živilski prodajalni in 5 mesnic.

Razvojne težnje TZO so:

- v povečani proizvodnji mleka na 3 milijone litrov letno,
- povečani proizvodnji goveda na 300 t letno,
- povečani vzreji telic na 500 letno,
- razvoj kmečkega turizma.

Zavedamo se, da povečane proizvodnje ne bo prineslo samo letno vloženih 20 milijonov din v preusmeritve kmetij, ampak predvsem rešitev tistih problemov, ki danes močno grenijo življenje živinorejcem. Tu mislimo na problem lastne baze telet, krme in stimulativnih cen. Razvojni načrt ne sme vsebovati samo podatkov o denarnem vlaganju v preusmeritev ampak tudi konkretne rešitve navedenih problemov. Dodati moramo še to, da nismo pesimisti in da želimo razvojni program uresničiti v obdobju 4 do 5 let.

TOZD BLAGOVNI PROMET VUZENICA združuje dejavnosti, ki so organizirane v naslednjih DE:

- DE Klavnica Muta,
- DE Žaga s predelavo lesa Vuzenica,
- DE Tapetništvo Vuzenica,
- DE Grosistična trgovina,
- DE Obrtna kooperacija.

Klavnica Muta je tehnično in sanitarno primerno urejena. Zmogljivost klanja je 25 govedi in 50 prašičev tedensko. Za potrebe dovoza živine in razvoza mesa in izdelkov so na razpolago lastna prevozna sredstva. Zaradi premajhnega obsega poslovanja in neprimerne lokacije (sredi urbanega naselja) ta dejavnost nima večjih perspektiv.

Osnovna zmogljivost v predelavi lesa je žaga — polnojermernik z zmogljivostjo 20 m³ razreza na dan. Ta zmogljivost ni popolno izkoriščena. Enota ima še druge stroje za obdelavo lesa. Proizvodni program sestavljajo lesena embalaža, leseni silosi in stenske obloge. Približna letna predelava znaša 3000 m³ lesa.

Tapetniška dejavnost je ekonomsko interesantna in počasi prerašča v finalizatorja zaključnih gradbenih del.

(Nadaljevanje na 9. strani)

Trgovina na veliko se ukvarja z nabavo in prodajo industrijskega blaga, surovin in reprodukcijskega materiala za potrebe domačih TOZD, predvsem pa drugih OZD v dravski dolini.

Sodelovanje z obrtniki je nova dejavnost, ki se razvija na osnovi združevanja dela in sredstva s privatnimi obrtniki v kovinski, lesni in ostalih dejavnostih.

Posamezne dejavnosti v tej TOZD se bodo različno razvijale. Klavnica je, kot smo že omenili, razvojno omejena predvsem zaradi neustrezne lokacije. Do obdobja, ko bo zaradi urbanizacije potrebno prenehati s to dejavnostjo, predvidevamo takšno proizvodnjo, da bo pokrivala vse potrebe področja,

usklajeno v okviru celotno mesno-oskrbovalnega kompleksa v HMEZADU.

Predelava lesa bo povečala razrezne zmogljivosti, iskala finalni lesni proizvod in povečala proizvodnjo embalaže in drugih lesnih izdelkov. Trgovina na veliko in sodelovanje naj bi doseglo čim večjo ekspanzijo v danih možnostih.

V TOZD GOSTINSTVO PODVELKA je glavna dejavnost gostinstvo, ki je organizirano v sedmih manjših ali večjih lokalih. Dosedanji obseg poslovanja te TOZD je omejen le na tekoči promet, hotelskega turističnega poslovnega značaja pa še ni doseglo. Vzrok je v pomanjkanju sredstev za gradnjo ustreznih gostinsko-hotelskih zmogljivosti in

slabšega vključevanja v razvojne programe celotnega obdravskega območja. Razvojne možnosti te TOZD so v naslednjih usmeritvah:

- stacionarni turizem,
- kmečki turizem,
- organizirana družbena prehrana.

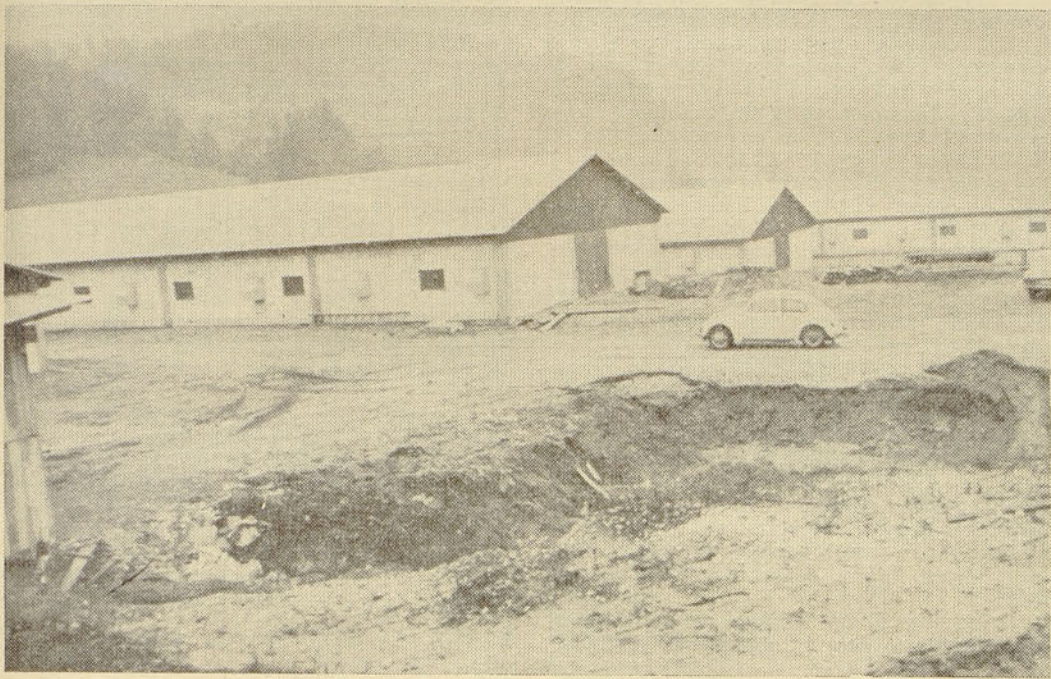
Intenziteta razvoja bo odvisna od delitve dela na področju celotne dravske doline in Pohorja in od možnosti pridobivanja družbenih sredstev.

Glavna dejavnost TOZD PREVOZ PODVELKA je opravljanje transportnih storitev. Zmogljivost voznega parka znaša 350 t skupne nosilnosti oziroma 31 tovornih vozil. Vozila so različne tonaže in tudi specialno prirejena (za prevoz lesa). Vozila so sorazmerno iztrošena, čeprav je TOZD v preteklosti združeval močna sredstva amortizacije za druge namene v KZ. Storitve so namenjene drugim OZD v dravski dolini in so v celoti odvisna od splošnih in družbenih vplivov na transportno dejavnost, predvsem pa se srečujejo s precejšnjo konkurenco večjih in specializiranih transportnih organizacij. V okviru TOZD deluje mehanična delavnica za potrebe popravil domačih kamionov.

Razvojno se predvideva obnova voznega parka v skladu z razpoložljivimi lastnimi investicijskimi sredstvi ter povečanje zmogljivosti v skladu s potrebami po prevozih na domačem območju.

DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB opravlja naloge, ki so ji jih poverile združene TOZD in TZO. Delavci DS so trenutno še maloštevilni, saj želimo letos razčistiti vse dileme okrog organiziranosti DS. Predvsem pa želimo v DS Skupne službe delovati racionalno in skrajno agresivno v smislu večanja obsega in kvalitete poslovanja, vplivati na medsebojne poštene in zblíževalne odnose, saj se dobro zavedamo, da bomo le kot složna in združena skupnost uživali ugled in dosegli načrtane cilje. V OZD je zaposlenih 284 delavcev, ki pričakujejo, da bo dala združitev večjo socialno varnost in večje možnosti uveljavljanja ambicioznih delovnih ljudi.

ALOJZ HAUZER

Okrog velikega pitališča brojlerjev na Sp. Vižengi še splanirajo zemljo in zasade topole, pa bo imelo videz zaključene farme

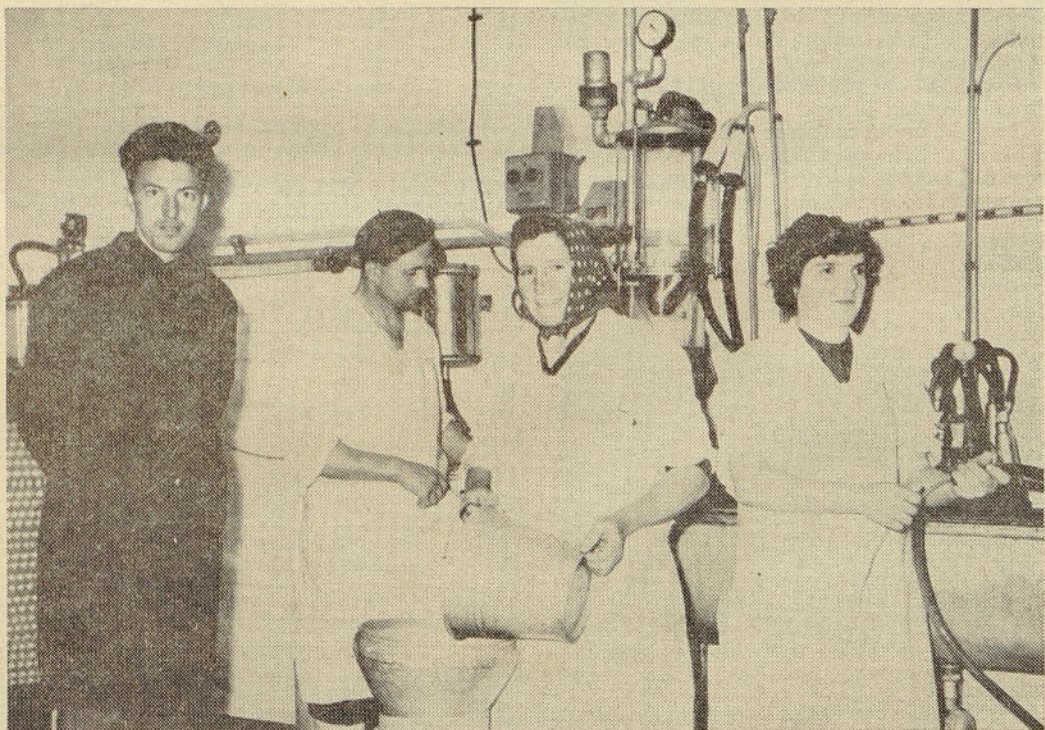
15 let sodobne in specializirane prodaje mleka v Hmezadu

Petnajst let ni dolga doba, vsaj v večini dogajanj, ki jim želimo njihovo važnost poudariti, vendar pa je v razvoju govedoreje, smemo že trditi, glavne panoge kmetijstva v Savinjski dolini, važna in pomembna obletnica. Pred 15 leti je šele dobila govedoreja v naši dolini tisto mesto v kmetijski proizvodnji, ki ji po svoji pomembnosti ni dohodkih pripada. Zadnji dve leti pomeni prelomnico v gledanju in obravnavanju govedoreje tako v pravnem sektorju, kakor še posebno v družbeni proizvodnji. V teh dveh letih so namreč v Kmetijskem kombinatu HMEZAD zgradili dve novi sodobni farmi za krave molznice v Podlogu in Zalogu. Farmi s skoro 900 stojišči, kamor so vblevali številne krave v starih, nefunkcionalnih ali iz tedaj »super« reklamiranih odprtih hlevov. Pričela je organizirana in specializirana prireja mleka. Do tedaj je bila govedoreja tudi v družbeni proizvodnji nekako nujno zlo, ki mora spremljati konjunktorno hmeljarstvo: govedo naj v prvi vrsti skrbi za proizvodnjo hlevskega gnoja, ki je za rodnost hmeljišč še kako potreben. Toda prišla so »suha« leta za hmeljarje, oziroma za njihovo »zeleno zlato«, na drugi strani pa je z dvigom življenjske ravni prebivalstva trg zahteval vedno več mleka, mlečnih izdelkov in mesa. Nujno je sledila ekonomska posledica, da so se kmetijski proizvajalci pričeli preusmerjati v govedorejsko proizvodnjo, v prirejo mleka in mesa. Modro vodstvo mladega kmetijskega kombinata HMEZAD je ukrepalo hitro in koherentno: zgraditi nove sodobne farme za specializirano prirejo mleka, stare hleve pa naj zasedejo pitanci za proizvodnjo mesa. Sklenjeno in uresničeno. V jesenskih mesecih 1963 so prve krave prestopile prag novih hlevov na farmi Zalog, v letu 1964 pa je bilo v

že zgrajenih farmah na Zalogu in Podlogu vblevano skoraj 900 krav molznic, v prejšnjih starih hlevih pa prek 1000 mladih govedi v pitanju.

Toda samo z zgraditvijo novih, svetlih in zračnih hlevov in vblevanjem krav še zdaleč ni bila rešena proizvodnja mleka, ki naj bi bila velika in rentabilna. Porajale so se številne težave, ki so bile nujna posledica prehoda iz malih ali odprtih, tehnično neopremljenih hlevov v veliko farmsko proizvodnjo. Navedimo jih nekaj: novozgrajene

leč ni bila rešena proizvodnja mleka, ki naj bi bila velika in rentabilna. Porajale so se številne težave, ki so bile nujna posledica prehoda iz malih ali odprtih, tehnično neopremljenih hlevov v veliko farmsko proizvodnjo. Navedimo jih nekaj: novozgrajene

Spomin na sam začetek farme Podlog. Pogled v mlekarno

farme še prav tako niso bile ustrezno tehnično opremljene (molzne in čistilne naprave in razni stroji itd.), šepalo je pridelovanje kvalitetne osnovne krme, matična čreda krav rjave (tedaj še sivorjave) pasme je imela nizke genetske proizvodne sposobnosti in končno, strokovni delavci — organizatorji proizvodnje — so se še kako ubadali z organizacijo dela in z celo vrsto tehnoloških problemov reje krav, telet in telic. Zato se ni dogdil čudež, da bi že kar prvo ali drugo leto dosegli rekordne rezultate. Pa vendar velja omeniti, da je že leta 1965 bilo namolženo samo nekaj manj kot 2.700 litrov mleka po kravi. V primerjavi z letom 1964, ko so krave povprečno dale samo 2.465 litrov mleka, je bil napredek kar razveseljiv. Poudariti moramo še enkrat, da je bila čreda krav zelo heterogena (neizenačena), ki se je težko prilagajala na farmsko rejo in da se omenjene težave niso dale rešiti v enem letu.

Sivke na farmi Zalog so se nekdaj pasle tam, kjer teče sedaj Slovenika

Velike naložbe v izgradnjo novih farm pa so vendar zahtevale več mleka, in sicer iz dveh razlogov: zaradi potreb tega po večjih količinah mleka in ekonomike proizvodnje. Celjska regija se je v teh letih še v glavnem oskrbovala z mlekom iz družbenih farm. (Odkup mleka od zasebnih proizvajalcev je bil takrat še skromen in slabo organiziran. — Še bolj pa je priganjala k večji proizvodnji, višji mlečnosti krav ekonomika prireje mleka. Velike dajatve od naložb, amortizacija, odplačevanje posojil itd.), so silile in zahtevale večjo proizvodnjo, da bi enota proizvodna bila manj obremenjena.

Organizatorji proizvodnje so bili tako prisiljeni ukrepati hitreje.

Prvo je prišla na vrsto pasma krav, ki bi naj imela večje genetske sposobnosti za proizvodnjo mleka in ki bi bila primernejša za farmsko rejo. Odločitev je padla za črno-belo

Črno-bele breje telice z Danske so jo leta 1965 s postaje Sempeter ubrale proti farmi Podlog kar čez polja

ali vzhodno frizijsko pasmo krav, ki so priznane po visoki mlečnosti in še kar ustrezne za prirejo mesa. Že leta 1965 smo pričeli z nakupom brejih plemenskih telic na Danskem, da smo leta 1969 zaključili z uvozom skupno 420 plemenskih živali. Vse teličke nove pasme, sposobne za pleme, smo privezali in zredili ter tako pospešili menjavo pasme krav na farmah. Že leta 1972 smo ostali samo še z nekaj deset krav rjave pasme. Črno-bele krave pa smo to leto na celi »fronti« prišli križati s semenom holštajerske pasme, ki je samo kanadsko-ameriška selekcija črno-belih živali s poudarkom na večji mlečnosti.

Da je bila odločitev pravilna, lahko ugotavljamo po rezultatih letne mlečnosti krav: čim bolj se je krčilo število krav rjave pasme, tem hitreje se je dvigala mlečnost krav.

Vzporedno z menjavo pasme je veljala enaka skrb izboljšanju kvalitete osnovne krme, ki je v tehnologiji pravilne prehrane živali prvi pogoj za večjo in cenejšo prirejo mleka ali mesa. Govedo je prežvekovalc, ki je sposoben v svojem »laboratoriju« — vampu, iz manj vredne surovine (seno, silaža, slama) proizvesti visoko vredne in za življenje neobhodne proizvode: mleko in meso. Zato je govedoreja v naših pogojih kmetovanja, s tolikimi travnatimi površinami, najvažnejša panoga kmetijstva. Veliko proizvodno obdelovalnih površin bi sicer bilo proizvajalcu ali komu drugemu v breme in izgubo. Poleg tega imamo še sistem držanja nizkih odkupnih cen osnovnim prehrabenim proizvodom, med katerimi sta v prvi vrsti mleko in meso. Ko bomo s teh dveh zornih kotov gledali in obravnavali deficitarno prirejo mleka in mesa, moramo odkrito priznati, da izgubam niso krivi ne delavci in ne strokovnjaki, ki pod najtežjimi delovnimi pogoji »petek in svetek« skrbijo, da bo otrok imel zagotovljen svoj lonček mleka, delovni človek pa kos mesa ...

Drugi ukrepi na farmah so šli v smeri produktivnosti dela in izboljšanju delovnih

pogojev delavcev. Kakor je razvidno iz spodnje preglednice, je bila produktivnost dela v letu 1965 še razmeroma nizka, tako zaradi majhne mlečnosti krav, kakor zaradi pomanjkljive tehnične opreme farm in slabe organizacije dela. Predvsem je bila neustrezna molža krav v sicer skupnih molžiščih, ki pa tehnološko ne spadajo h klasičnim hlevom z vezanimi kravami. Zato smo od leta 1966 do 1968 rekonstruirali molzne naprave z molžo na stojščih, mlekovode in centralno mlekarno. Ta sistem molže je omogočil v danih pogojih razmeroma visoko produktivnost dela, saj eden strojnik molznik poleg ostalih zadolžitev (čiščenje jasl, pokladanje močnih krmil, čiščenje krav in nastiljanja) pomolže v 7 urah ob deljenem delovnem času 50 krav in dnevno odda 700 do 800 litrov mleka. Pri mlečnosti krav, okrog 5.300 litrov po kravi v letošnjem letu, pride na enega delavca, ki dela pri proizvodnji mleka, okrog 110.000 litrov namolženega mleka. To bi pomenilo, da bo poraba delovnega časa za 1 hl namolženega mleka izpod 2 delovni uri (1,9). Taka produktivnost je daleč izpod povprečja na družbenih farmah v Sloveniji, celo precej nižja kot je zapadnoevropsko povprečje, ki se giblje blizu treh ur. Poleg navedene rekonstrukcije molže, ki je težišče dela na farmah, smo v celoti vgradili v hleve avtomatske čistilne naprave za hlevski gnoj, nabavili za to ustrezno mehanizacijo, stroje in priključke, ki omogočajo lažje in hitreje opravljanje del in povečujejo s tem produktivnost dela.

Iz preglednice je razvidno gibanje mlečnosti krav od leta 1965 do 1978, s podanim razvojem produktivnosti dela. Koliko je bilo vložnega dela, večjih in manjših uspehov in tudi spodrslijajev, je težko opisati. S tem kratkim sestavkom smo samo želeli prikazati občanom, kako zgradimo farmo, ki so imele, imajo in bodo še imele pri oskrbi z mlekom celjskega področja pomembno vlogo.

STANE MAROVT, dipl. inž. kmet.

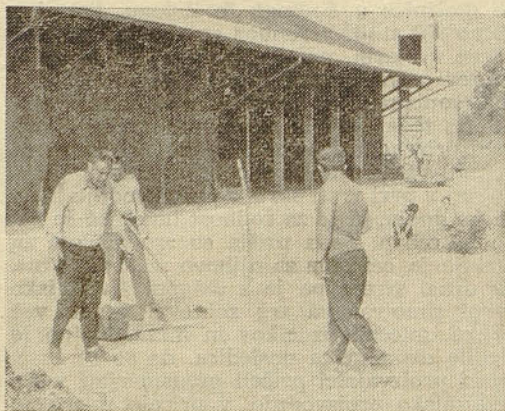
PRODUKTIVNOST DELA V PRIREJI MLEKA NA DIREKTNEGA DELAVCA IN STROKOVNJAKA

Leto	Število direktnih delavcev	Količina namolženega mleka, litrov	Litrov na 1 direktnega delavca	Indeks povečanja na leto 1965	Število strokovnih delavcev	Litrov na strokovnjaka	Indeks povečanja na leto 1965
1965	56	2.475.000	44.196	100	11	225.000	100
1966	56	2.657.000	47.446	107,4	11	241.545	107,4
1968	54	3.120.000	57.778	130,7	11	283.634	126,1
1970	54	3.581.000	66.315	150,0	11	325.545	144,7
1972	50	3.922.700	78.454	177,5	11	356.609	158,5
1974	48	4.484.000	93.417	211,4	11	407.636	181,2
1976	48	4.957.200	103.275	233,7	10	495.720	220,3
1978	48	5.538.750	113.000	25	10	5.538.070	250,0

Veterinarja in vodilna strokovnjaka (upravnika in tehnolog), so še angažirani za zdravstveno stanje in vodenje zreje telet in plemenskih telic.

POVEČANJE MLEČNOSTI KRAV IN SKUPNE KOLIČINE NAMOLŽENEGA MLEKA OD LETA 1965 DO 1978

Leto	Št. krav	Litrov na kravo	Mleka skupaj
1965	920	2.696	2.475.000
1966	947	2.893	2.657.000
1968	887	3.515	3.120.000
1970	837	4.274	3.581.000
1972	832	4.409	3.922.700
1974	938	4.778	4.484.000
1976	972	5.103	4.957.200
1977	1.016	5.021	5.101.154
1978	1.055	5.275	5.564.615

Modernizacija farm je stalna

Ce kdo zna delati in to hoče, lahko uspešno in koristno dela, ne da ima zvanečo funkcijo!

Priprave za izgradnjo nove mlekarne

Priprava mleka spada v eno izmed najpomembnejših dejavnosti Hmezada in se z njo ukvarja polovica vseh TOZD, ki združujejo svoje delo v SOZD Hmezad. Posebno je potrebno poudariti napredek pri proizvodnji mleka na farmi Podlog, saj ta že dosega povprečno 5.330 litrov mleka na kravo. Pri tej proizvodnji imajo zelo pomembno mesto tudi združeni kmetje, ki oddajo znatne količine pridelanega mleka v Mlekarno. Dnevne količine prevzetega mleka znatno presegajo zmogljivosti mlekarne, saj ta lahko predela maksimalno 60.000 litrov mleka, vse ostale odvečne količine mleka prodajo nepredelane, ali pa odstopajo v predelave v mlečne izdelke drugim mlekarnam.

Povprečno naraščanje mleka v celjski regiji znaša 15 do 17 % in se na osnovi trendov porasta predvideva v letu 1980 že 120.000 litrov mleka dnevno.

V nadaljnjem razvoju te panoge je potrebno zagotoviti še povečanje proizvodnje, predvsem pa povečati mlečnost v kooperacijski proizvodnji in s tem zagotoviti rentabilnejšo proizvodnjo za združenega kmeta.

Potreba tržišča po mlečnih proizvodih stalno narašča, ne samo po že obstoječih proizvodih, ampak je potrebna tudi širitev asortimana, kar je eden izmed pogojev za rentabilnejše poslovanje celotnega reprodukcijskega procesa.

Vsa navedena dejstva so narekovala, da je potrebno takoj pristopiti h konkretni realizaciji izgradnje nove mlekarne in rekonstrukciji, nedavno priključenega sirarskega obrata v Šmarju.

Na osnovi izdelanih projektov znaša investicijska vrednost izgradnje nove mlekarne 260 milijonov dinarjev in rekonstrukcija sirarskega obrata v Šmarju 35 milijonov din. Skupne naložbe v predelovalne zmogljivosti mleka znašajo torej blizu 300 milijonov din.

Priprava za izgradnjo tako velike naložbe zahteva maksimalno angažiranje vseh odgovornih, ki sodeluje v celotnem kompleksu. Največja težava pa je zagotoviti zadostna finančna sredstva, da bo predvideni objekt tudi v roku zgrajen.

Pri tako zahtevni izgradnji moramo povezovali vse interese od primarne proizvodnje mleka, predelave in sfere blagovnega prometa, ki so v medsebojni sodvisnosti, vsi pa imajo za cilj proizvesti in prodati več in s tem pokriti potrebe potrošnika.

Investicija v mlekarstvo industrijo Celjske regije predstavlja dovršen del realizaci-

je zastavljenega programa izgradnje predelovalnih zmogljivosti v SR Sloveniji in je v skladu s sprejetim Samoupravnim sporazumom o razvoju te dejavnosti v Sloveniji.

V skladu z določili sporazuma in sprejetimi resolucijami v občinah celjske regije in SR Slovenije je predvideno, da se ta investicija financira z združevanjem dela in sredstev kot sovlaganje v to proizvodnjo. Partnerji v sovlaganju so pridelovalci mleka, predelava in OZD blagovnega prometa. Osnova za udeležbo pa je količina pridelanega odnosno prodanega mleka.

Združena sredstva sovlagateljev so predvidena v višini 140 milijonov din, pri tem pa moramo takoj poudariti, da bo možno za ta predvidena združena sredstva najeti ustrezne kredite pri Ljubljanski banki. Združena Ljubljanska banka Temeljna banka Celje z vso odgovornostjo in razumevanjem sodeluje pri pripravi celotne finančne konstrukcije in možnosti zagotovitve potrebnih kreditov za financiranje deleža sovlagateljev. Po teh predvidevanjih bi OZD, ki bodo združevali sredstva za izgradnjo mlekarne industrije, dobile posojila banke za dobo 9 let po 6 % obrestni meri in pod temi pogoji bi se ta sredstva tudi združevala.

Na osnovi investicijsko tehnološkega projekta, ki je izdelan na osnovi potreb po mlečnih proizvodih in možnosti plasmana letih, je izdelan ekonomski obračun ob upoštevanju vseh predvidenih možnosti investiranja v obliki združevanja sredstev in najetih kreditov. Ta ekonomska utemeljitev na eni strani nakazuje pravilnost te odločitve, na drugi strani pa na osnovi predvidenega skupno ustvarjenega dohodka daje garancijo vsem sovlagateljem, da se jim njihov delež vrne v predvidenem roku.

Združevanje dela in sredstev pri skupnih naložbah zahteva, da se vse zainteresirane strani sporazumno opredelijo in določijo pogoji, pod katerimi bodo ta sredstva združevali. V ta namen je izdelan predlog osnutka Samoupravnega sporazuma, s katerim bomo urejali medsebojne odnose pri skupni naložbi. V ta predlog sporazuma so vgrajena določila, ki obvezujejo podpisnice, da sprejete obveznosti izpolnjujejo in jim hkrati dajejo vse pravice pri ugotavljanju in udeležbi na skupno ustvarjenem dohodku. Poleg tega pa je s tem aktom zagotovljeno medsebojno sodelovanje tudi po prenehanju pravice na udeležbi v skupnem dohodku.

Franc Mežnar, mgr. oec.

NOVICE

Ljutomer, NOVA MLEKARNA

Mlekopromet je pričel graditi z združenimi sredstvi novo mlekarstvo za 80.000 l mleka na dan, novo sirarno, hladilnice in skladišča. Nov objekt bo stal z opremo 54 milijonov dinarjev.

Novi Sad, PROTI STEKLINI

V boju proti steklini so v Vojvodini pobili nad 5000 lisic. Za vsako plačujejo 300,00 din. Pobijajo tudi stekle mačke in pse.

OBVESTILO

Za izdajo stenskega koledarja Hmezada je fotografije brezplačno prispeval tov. Boris Skalin, dipl. ing. Zahvaljujemo se mu za njegov prispevek in se mu opravičujemo kot avtorju, ker pri tisku koledarja nismo napisali njegovega imena.

Franc Mežnar, dipl. oec.

V SPOMIN

31. januarja 1979 nas je nenadoma zapustil Jože Tomažič, ki je pred invalidsko upokojitvijo dalj časa delal v TOZD Mesnine. Zal mu težka bolezen ni dopustila, da bi užival sadove svojega minulega dela. Jože je bil kmečki sin partizanskega Špitaliča in se je kot zelo mlad človek izkazal s hrabrostjo v borbi za nacionalno in socialno osvoboditev slovenskega naroda. V obnovi porušene domovine in kasneje je bil znan kot požrtvovalen in vesten delavec. Tembolj bridko je bilo zato slovo. Skupaj s kraji krajevne skupnosti Medlog v Celju smo se od njega poslovili na celjskem pokopališču in ga bomo ohranili v trajnem spominu.

Jože Zagoričnik

(Nadaljevanje s 6. strani)

23. Sklep o višini in stopnji prispevkov, ki jih plačujejo zavarovanci — kmetje v letu 1979 — Slovenske Konjice, Šentjur pri Celju, Šmarje pri Jelšah
Ur. list SRS, št. 4/79

24. Popravek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o kmetijskih zemljiščih
Ur. list SRS, št. 4/79

25. Odlok o premijah za kravje mleko za čas od 1. 1. do 31. 12. 1979
Ur. list SRS, št. 5/79

26. Odlok o namenskem prispevku za modernizacijo mlečne proizvodnje v organizacijah zdrženega dela za čas od 1. 1. do 31. 12. 1979
Ur. list SRS, št. 5/79

27. Odlok o kompenzaciji za meso juncev in junic v letu 1978
Ur. list SRS, št. 19/78 in 30/78

28. Odlok o spremembah odloka o kompenzaciji za meso juncev in junic v letih 1978 in 1979
Ur. list SRS, št. 5/79

B. Z.

PISMA BRALCEV

KONTROLNI VZOREC — NESPORAZUM

Še vedno ne vem zakaj nisem mogel dobiti kontrolnih vzorcev. Tovariš Praprotnik piše, da je pri vsakem slabem vzorcu mleka močno prizadet. Če bi to bilo tako, bi mu kontrolni vzorec pri teh težavah najbolje pomagal. Dobro vem, da bi kontrolni vzorec odvrnil vsak sum manipulacije, kakor sam navaja v članku. Naj še pripomnim, če bi mi tovariš Praprotnik dal kontrolni vzorec, ne bi prišlo do prepira, ampak samo do resnice. S tem bi rešil moje in svoje težave.

Tekavc Ivan
Gomilsko 24

ROKOVNIK ZA DOSTAVO PODATKOV V RAČUNALNIŠKI CENTER

Odkar obstoja v Hmezadu AOP (avtomatska obdelava podatkov), je največ problemov zaradi neredne dostave podatkov v Računalniški center.

Z reorganizacijo je formirano še več TOZD in DO in če bomo hoteli obdelovati podatke v rokih, ki si jih bomo skupaj zastavili, bomo morali dosledno upoštevati roke za dostavo podatkov.

Večina obdelav je organizirana tako, da se za vse TOZD in DO obdeluje skupaj. V primeru, da samo eden od TOZD ali DO ne dostavi pravočasno dokumentov, morajo vsi čakati na zamudnike.

V RC rokov obdelav ne moremo skrajšati in se lahko zgodi, da boste morali rok za izplačilo OD prestaviti ali pa, da RC zamudnika izloči iz obdelave.

Da ne bo nesporazumov glede rokov dostave, bomo vsak mesec v našem glasilu »HMEJAR« objavili rokovnik za dostavo podatkov v Računalniški center.

Vodja računalniškega centra
Vojko Holobar

Urednikov kotichek

Razgovori s sodelavci in tudi z drugimi občani me zadnji čas spravljajo v neroden položaj, saj, če se že ne začnajo, se pa vse prepogosto končajo: »Madona, imate brutalne odkupovalce živine! Pri nas še nimamo nobenih opisov delovnih mest ... Kaj delajo naše družbenopolitične organizacije? Za delavce se nihče ne briga. Kdaj bomo postavili še kak spomenik? Ali so tako visoke nagrade res rezultat dela? Ali sploh veste, kaj je poslovna politika? Kje so domači kadri za pomembna nova mesta? Katera od SOZD bo zmaga la v zadnji rundi? Bo res mitnica v Levcu? Vedno še največ velja tisti, ki malo naredi in veliko govori. Kdo in kdaj bo zopet razvozlal naš gordijski voz? Čakamo na deusa ex machino? So razpisi samo dotacija ČZP? O tem moraš pisati!«

To je samo delček resnih, hudomušnih in tudi zlonamernih vprašanj in ugotovitev.

Tovariši! Jaz sem urednik Hmeljarja. Moja službena dolžnost je dopise zbrati, obdelati, urediti in izdati.

V TOZD in SOZD imamo ljudi, ki so po službeni dolžnosti dolžni pisati in odgovarjati na vprašanja. Vprašajte jih na sestankih in zborih. Zahtevate lahko pismene odgovore. Če bodo interesantni za širši krog sodelavcev, mi jih pošljite in objavil jih bom.

Prav je, da povem, da prav dobro poznam naloge in pravice urednika podjetniških glasil, da ni samoupravno novinarstvo po vzoru Mitja Gorjupa, »Smeri razvoja političnega sistema socialističnega samoupravljanja« tovariša Edvarda Kardelja, pa 46. knjižica družbenega izobraževanja »Informacije za odločanje« Darka Marina in še marsikaj niso španska vas. V pisanje pa me s takšnimi vprašanji nikakor ne silite. Zakaj? Dobro poznam usode urednikov v Mehanotehniki, Kartonažni, Jeklotehni in še kje.

S posebnim pooblastilom bi pa zelo rad pisal tudi o takšnih stvareh.

Lep pozdrav!

vaš urednik

Njej za osmi marec

Bil je 7. marec pred več leti. Pust marčevski večer. Sedela sem v čakalnici na železniški postaji. Strmela sem predse in mislila na jutrišnji dan — dan žensk. Mnogim pomeni veliko, mnogim nič. Takrat prodajo veliko rož. Matere, žene, dekleta so hvaležne svojim dragim za pozornost, čeprav je morda prva in zadnja v letu.

Takrat sem jo zagledala. Sedela je v najbolj temnem kotu. Kljub temu ni mogla skriti svoje bede. Premajhen plašč, pošite nogavice, ponošeni čevlji. Bila je ženska srednjih let. K sebi je stiskala oguljeno torbico in zrla nekam mimo nas. Kdo ve, morda je mislila na dom, na toplo sobo, na otroke? Morda je hrepenela po tem, da bi se jutri tudi nanjo kdo spomnil? Sama med tujci, sama v svoji bedi? Ob takšnem razmišljanju še najbolj sladka bonboniera dobi grenak priokus. Kako je to čudno. Nam bonboniera ne pomeni skoraj nič več, njej pa verjetno droben šopek teloha iz otroških rok pomeni raj.

Glas iz zvočnika je napovedal prihod vlaka. Vstali smo. Ona je obsedela. Postalo mi je jasno, da ne gre v veliko mesto, temveč nekam v hribovito področje, kjer jo pričakujejo. Morda tudi ne. Takrat sem si zaželela, da bi se jutri tudi nanjo kdo spomnil in ji prinesel vsaj malo sonca.

Odšli smo. Vsak s svojimi mislimi in težavami. Kako je že rekla junakinja v filmu V vrtincu? — Jutri je še en dan!

Kmalu bo spet osmi marec. Matere, žene, dekleta! Bodimo vesele še tako majhne pozornosti, morda enega samega cveta. Včasih pove in pomeni več kot vsi dragulji sveta.

—nr—

Oj, ti pust!

Dnevi hitro tečejo,
a žal, nič ne rečejo.
Bliža se pustni karneval,
dan veselih mask in zija.

Otroci maske si pripravljamo,
katera bo lepša, ugotavljamo.
Odrasli že čakajo tega dne,
še posebno moški se vesele.

Ljudje po trgu urejujejo,
na sprejem Pusta se pripravljajo.
Prireditelj med njimi jezen leta,
kako njegova lica so razgreta.

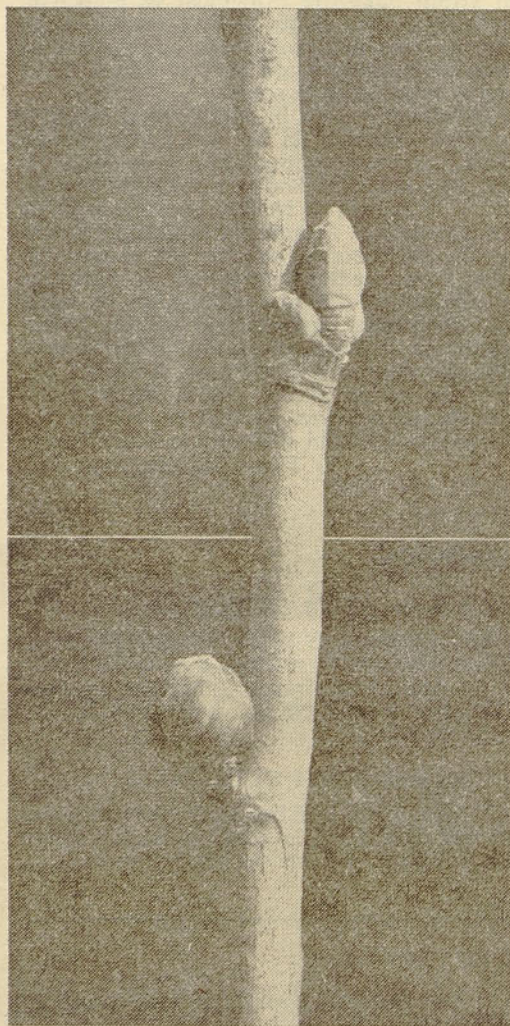
Hrupen pust je že prišel,
vsak otrok ga je vesel.
Maškare se zbirajo,
godci glasno svirajo.

Kurent skače in divja,
ježevko v rokah ima.
Maškare pred mikrofonom stojijo,
norčavo govorijo, se smeji.

Gostilničar pri šanku stoji,
ob mizah polno moških sedi.
Vsi na račun pusta popivajo
in sladko vince vase zlivajo.

Oj, ti Pust, kako si vesel
in v lica si ves zardel.
Bodi tak na vse čase,
prevzemi vse skrbi nase.

Sabina Cilenšek,
Male Braslovče

Ribezova brstna pršica nevarno ogroža mnoge nasade črnega ribeza v Sloveniji, predvsem na Kozjanskem in Gorenjskem. Nekatere nasade bomo morali v letošnjem letu že krčiti. Fotografija prikazuje zdrav brst črnega ribeza (zgoraj) in okuženega (spodaj). PRIDELOVALCI ČRNEGA RIBEZA! Javite pojav tega škodljivca na Inštitut za hmeljarstvo in pivovarstvo v Žalcu! Foto M. Žolnir

Na VI. AGROSKI na Zatniku smo osvojili kar 4 pokale. Prvenstvo Hmezada na Celjski koči in sindikalno prvenstvo občine Zalec na Rogli sta tudi že mimo. O rezultatih prihodnjič.

Ce marec prah okrog pometa,
nam dobro letino obeta.

Ce je na štirideset mučencev (10. 3.) lepo,
bo štirideset dni ostalo tako.

Kar v marcu zeleni,
se rado posuši.

Ce ljubiš življenje, ne zapravljaj časa.

Ideja je svetloba pameti, žar srcu.

Vzemite človeku idejo in postal bo navadna živina.

Kdor se zmeraj vtika le v tuje stvari — izpričuje kako malo pozornosti priteguje tisto, kar je v njegovi lasti.

Delo je najboljšo sredstvo, da si polepšamo življenje.

Smrti se najmanj boje tisti, katerih življenje ima največjo vrednost.

Škropilni program za hmelj za leto '79

Miljeva KAC, dipl. ing. agr.
Milan ŽOLNIR, mag. agr.

Škropilni program za hmeljišča, ki ga objavljamo je samo pripomoček za proizvodni plan v hmeljarstvu za leto 1979, da pravočasno nabavimo okvirno količino sredstev za varstvo rastlin in da ugotovimo potrebo strojnih storitev, nikakor pa ne sheme škropljenja, ki se je bomo strogo držali. Dejanske roke in število škropljenj bomo ugotavljali sproti na podlagi vremenskih pogojev, dejanskih pojavov škodljivcev, pri čemer nam bo pomagala prognostična služba.

Velikih sprememb v škropilnem programu od lanskega leta ni. Večjo spremembo v varstvu hmeljišč pred boleznimi in škodljivci bodo prinesla sistematična sredstva proti peronospori, ki pa jih letos še ni v prodaji. Poznamo že celo vrsto sistemskih fungicidov, ki kažejo boljše delovanje od protektantov proti pepelastim plesnim, škropu, nekaterim listnim pegavostim in botritisu. Šele v zadnjem letu pa so v nekaterih državah dobila dovoljenja tudi sistemski sredstva, s katerimi škropimo proti peronospori. Po poizkusih na Inštitutu za hmeljarstvo in drugod sklepamo, da bodo sistematična sredstva proti peronospori prinesla izboljšave predvsem pri zatiranju sistemskih, zlasti primarne okužbe proti, kateri smo bili do sedaj, ko smo imeli na rapolago same preventivne fungicide, precej nemočni.

Pravočasno zalivanje, oziroma škropljenje s sistemskimi pripravki hmelja po rezi bo preprečilo razvoj peronospore v času hitre rasti hmeljne rastline. Na ta način si bomo prihranili precej dela: hitreje bomo navijali hmelj po opori, odpadlo bo dodatno čiščenje kuštravcev, pa tudi 1–2 škropljenja. Zdrava hmeljna rastlina brez peronospore bo tudi sposobna dati večji pridelek.

Sistemski sredstva so se obnesla tudi proti sekundarni okužbi s peronosporo. Zlasti še za to, ker lahko še nekaj dni po infekciji preprečijo obolenje, to se pravi razvoj glivice v listu. Poškodbe, ki jih je peronospora že povzročila, seveda ne more popraviti.

Sistemski sredstva proti peronospori so navadno kombinirana s protektivnimi: faltan, dihtan, mancozeb. Dodatek preventivnega sredstva predstavlja neznaten izdatek, omogoča pa, da hkrati zatiramo tudi spore na površini rastline.

V letošnjem letu bomo v Jugoslaviji preizkušali štiri sistemski sredstva: ridomil, alliete, ortho 9978 in curzate. V lanskem letu so se vsa našeta sredstva dobro obnesla proti peronospori na hmelju. Prva tri sredstva kažejo zadostno sistemsko delovanje tudi za zalivanje, medtem ko ima curzate predvsem globinsko delovanje in pride v poštev za škropljenje, ne pa za zalivanje.

Iz izkušenj z drugimi sistemskimi sredstvi vemo, da zaradi njihovega specifičnega delovanja obstaja večja možnost, kot pri protektorjih, da se v sorazmerno kratkem času lahko pri glivicah razvije odpornost proti njim. Zato pri sistemskih sredstvih ne kaže pretiravati. Za hmeljišča smo predvideli, da jih bomo uporabljali predvsem za testiranje proti primarni okužbi s peronosporo, kmalu po rezi, če le mogoče za enkratno

tretiranje, medtem ko bomo cvetje in storžke še naprej reševali s škropljenjem s protektorji kot do sedaj.

Proti peronospori bodo letos na voljo isti fungicidi kot smo jih uporabljali lani. Omenili pa bi, da bo letos verjetno v prodaji tudi mycodifol tekoči. To je tekoča suspenzija (floweable), ki ima pred navadno suspenzijo nekaj prednosti: lažje ga odmerimo, ni nam treba pred uporabo razvagovati pripravka; zaradi finih fizikalnih lastnosti mu je učinkovitost nekoliko izboljšana; pri pripravljanju škropiva nam ni treba vdihovati prahu, na katerega so posamezniki občutljivi. Žal pa bo pripravek nekoliko dražji, čeprav cena sredstvu še ni znana. Mycodifol, kakor tudi faltanu dajemo prednost pri sortah, ki so podvržene plesni.

Za prva škropljenja proti peronospori uporabljamo organske fungicide: faltan, antracol. Ze lani smo uporabljali kombinirane pripravke, bakreni antracol, letos pa bo na tržišču precej bakrenega faltana. Vsako leto naročimo za škropljenje proti peronospori tudi nekaj orthocida, s katerim škropimo nasade, če jih je poškodovala toča.

Pri sortah, ki so občutljive na pepelovko, bomo kot dosedaj dodajali škropivu močljivo žveplo, čim bomo začeli škropiti proti peronospori. S tem upamo, da bomo preprečili razvoj pepelaste plesni. Če pa bomo kljub rednemu škropljenju s cosanom pri občutljivi sorti, kot je npr. apolon, posebno če bodo vremenski pogoji za razvoj pepelovke ugodni, opazili plesen, bomo takoj poškropili nasad z bayletonom. Bayleton je nov sistemski fungicid proti pepelasti plesni, ki se je tako v hmeljiščih, kot v vinogradih, sadovnjakih in celo v žitih zelo dobro obnesel. V hmeljiščih, kjer pričakujemo pepelovko bomo uporabljali za škropljenja kombinirane pripravke kot so: bakreni antracol, ali še boljše bakreni faltan, ali faltan, ali mycodifol ker ta sredstva zavirajo razvoj pepelaste plesni.

Tudi sredstva proti ušem bodo ostala ista s tem, da ne bo več v prodaji monitorja. Zamenjal ga bo orthene. Ta je sicer med afididi najdražji, ima pa zelo dobro delovanje in majhno strupenost.

Posebnih akaricidov nismo predvideli, razen tediona, ki ga moramo ob vsakem škropljenju dodati brozgi, če smo uporabili ultra-

cid. Kot že tolikokrat poudarjeno, ultracid sicer prav uspešno uničuje hmeljevo pršico, pa tudi pospešuje njen razvoj, in je zato neobhodno potrebno, da dodamo ultracidu še tedion. Upamo, da posebna škropljenja proti hmeljevi pršici ne bodo potrebna. Z zatiranjem listnih uši sočasno uničimo tudi hmeljno pršico.

Hkrati, ko načrtujemo porabo kemičnih sredstev za varstvo rastlin, ne pozabimo tudi na foliarna gnojila.

Nove cene za sredstva za varstvo rastlin še niso znane, in za enkrat razpolagamo samo z lanskimi. Pričakujemo, da se bodo cene dvignile za 10–20 odstotkov, kljub temu vam podajamo cenik za fungicide in insekticide:

FUNGICIDI:

Sredstvo	%	Cena kg	Cena 100 l brozge
AFUGAN	0,1	367,20	36,72
ANTRACOL	0,2	63,35	12,70
BAKARNI KREČ SUPER	0,3	43,00	12,60
BAKRENI ANTRACOL	0,3	62,00	18,60
BAYLETON	0,1	400,00	40,00
BRESTAN 60	0,1	219,50	21,95
COSAN	0,2	16,00	3,20
CUPRABLAU Z	0,3	32,56	9,70
MYCODIFOL	0,15	115,00	17,25
MYCODIFOL	0,2	115,00	23,00
MIKROLUX	0,2	14,00	2,80
ORTHOCID 83	0,15	100,40	15,10
ORTHO-PHALTAN	0,2	66,50	13,30
SAPROL	0,1	200,90	20,09

INSEKTICIDI:

Sredstvo	%	Cena kg	Cena 100 l brozge
DURBAN 48 E	0,15	173,50	20,60
FOLIMAT 50	0,1	231,25	23,10
GARDONA	0,15	98,30	14,75
LANNATE 90	0,06	547,91	32,80
ORTHENE 75	0,1	330,00	33,00
ULTRACID 40	0,1	230,00	23,00
TEDION	0,15	61,35	9,20

SPOROČILO HMELJARJEM

NAPRAVE ZA OVLAŽEVANJE (HUMIDIFIKATORJI) SE ZARADI VISOKEGA ŠTEVILA OBRATOV RAZPRŠILNEGA DISKA HITRO IZRABIJO. DA PA NE BO NEPOTREBNIH ZASTOJEV PRI OBRATOVANJU MED LETOŠNJO SEZONO SUŠENJA HMELJA, JE POTREBNO ŽE SEDAJ NAPRAVE DOBRO OČISTITI, PREGLEDATI (SOBE, POGONSKI DEL, LEŽAJE, POGONSKI JERMEN, DISK) IN UGOTOVITI OKVARE. PO ČIŠČENJU NAPRAVO ŽENITE VSAJ ENO URO, OPAZUJTE SESALNI UCINEK IN EFEKT RAZPRŠENJA. KER SO MOREBITNA POPRAVILA SPECIFIČNEGA ZNAČAJA, BO INSTITUT ZA HMELJARSTVO IN PIVOVARSTVO ZALEC POSREDOVAL STROKOVNO IZVEDBO POPRAVILA PRI KONSTRUKTORJU. HMELJARJI, KI ŽELIJO, DA BODO OVLAŽEVALNE NAPRAVE V SEZONI BREZ-HIBNO DELOVALE, NAJ POSLJEJO NAROČILA ZA POPRAVILNO NAJKAŠNEJE DO 20. MARCA NA INSTITUT ZA HMELJARSTVO IN PIVOVARSTVO.

J. P.

SAVINJSKI GOLDING, AURORA

ŠKROPLJENJE	ROK	ŠKODLJIVEC, BOLEZEN	SREDSTVO	%	O P O M B A
1. škropljenje proti kuštravcem	april 1. dekada po rezi	peronospora	BRESTAN 60 MYCODIFOL CUPRABLAU Z BAKARNI KREČ SUPER	0,1 0,2 0,3 0,3	
2. škropljenje proti kuštravcem	maj 1. dekada mladice	peronospora	ORTHO-PHALTAN ANTRACOL MYCODIFOL	0,2 0,2 0,2	Če so v hmeljišču bolhači, dodamo škropivu GARDONO 0,2 %.
1. škropljenje stranskih poganjkov	junij 1. dekada	peronospora	ORTHO-PHALTAN ANTRACOL MYCODIFOL	0,2 0,2 0,15	Proti peronospori lahko pršimo z zmanjšano količino vode in ustrezno zvečano koncentracijo.
2. škropljenje stranskih poganjkov	junij 2. dekada	peronospora hmeljeva listna uš hmeljeva pršica	ORTHO-PHALTAN ANTRACOL MYCODIFOL FOLIMAT ORTHENE	0,2 0,2 0,15 0,1 0,1	Proti ušem škropimo z normalno količino vode.
1. škropljenje v cvet	julij 2. dekada spodnje mladice cveto	peronospora hmeljeva listna uš	CUPRABLAU Z BAKARNI KREČ SUPER MYCODIFOL BAKRENI FALTAN BAKRENI ANTRACOL ULTRACID + TEDION LANNATE 25 DURSBAN	0,3 0,3 0,15 0,25 0,3 0,1 0,15 0,12 0,15	Proti hmeljevi pršici in listnim ušem škropimo z normalno količino vode.
2. škropljenje v cvet	julij 3. dekada polni cvet	peronospora	CUPRABLAU Z BAKARNI KREČ SUPER MYCODIFOL BAKRENI FALTAN BAKRENI ANTRACOL	0,3 0,3 0,15 0,25 0,3	

APOLON

ŠKROPLJENJE	ROK	ŠKODLJIVEC, BOLEZEN	SREDSTVO	%	O P O M B A
1. škropljenje proti kuštravcem	april 1. dekada po rezi	peronospora	BRESTAN 60 MYCODIFOL CUPRABLAU Z BAKARNI KREČ SUPER	0,1 0,2 0,3 0,3	
2. škropljenje proti kuštravcem	maj 1. dekada mladice	peronospora pepelovka	MYCODIFOL ORTHO-PHALTAN BAKRENI FALTAN BAKRENI ANTRACOL COSAN MIKROLUX	0,2 0,2 0,3 0,3 0,4 0,4	Če so v hmeljišču bolhači dodamo škropivu GARDONO 0,1 %.
1. škropljenje stranskih poganjkov	junij 1. dekada	peronospora pepelovka	MYCODIFOL ORTHO-PHALTAN BAKRENI FALTAN BAKRENI ANTRACOL COSAN MIKROLUX	0,15 0,2 0,3 0,3 0,3 0,3	Proti peronospori lahko pršimo z zmanjšano količino vode in ustrezno zvečano koncentracijo.
2. škropljenje stranskih poganjkov	junij 2. dekada	peronospora pepelovka hmeljeva listna uš	MYCODIFOL ORTHO-PHALTAN BAKRENI FALTAN BAKRENI ANTRACOL COSAN MYCODIFOL FOLIMAT	0,15 0,2 0,3 0,3 0,2 0,2 0,1	Proti listnim ušem škropimo z normalno količino vode.
1. škropljenje v cvet	julij 2. dekada spodnje mladice cveto	peronospora pepelovka hmeljeva listna uš	CUPRABLAU Z BAKARNI KREČ SUPER MYCODIFOL COSAN MIKROLUX ULTRACID + TEDION LANNATE 25 DURSBAN	0,3 0,3 0,15 0,2 0,2 0,1 0,15 0,12 0,15	Proti pepelovki, hmeljevi pršici in listnim ušem škropimo z normalno količino vode.

2. škropljenje v cvet	julij	peronospora	CUPRABLAU Z	0,3	
	3. dekada		BAKARNI KREČ SUPER	0,3	
			MYCODIFOL	0,15	
	polni cvet	pepelovka	COSAN	0,2	
			MIKROLUX	0,2	

ATLAS, AHIL

ŠKROPLJENJE	ROK	ŠKODLJIVEC, BOLEZEN	SREDSTVO	%	O P O M B A
1. škropljenje proti kuštravcem	april 1. dekada po rezi	peronospora	BRESTAN 60 MYCODIFOL CUPRABLAU Z BAKARNI KREČ SUPER	0,1 0,2 0,3 0,3	
2. škropljenje proti kuštravcem	maj 1. dekada mladice	peronospora pepelovka	MYCODIFOL ORTHO-PHALTAN ANTRACOL COSAN MIKROLUX	0,2 0,2 0,2 0,4 0,4	Če so v hmeljišču bolhači dodamo škropivu GARDONO 0,1 %.
3. škropljenje proti kuštravcem	maj 2. dekada napeljane mladice	peronospora pepelovka	MYCODIFOL ORTHO-PHALTAN ANTRACOL COSAN MIKROLUX	0,15 0,2 0,2 0,3 0,3	Proti peronospori lahko pršimo z zmanjšano količino vode in ustrezno zvečano koncentracijo.
4. škropljenje proti kuštravcem	maj 3. dekada	peronospora pepelovka	MYCODIFOL ORTHO-PHALTAN ANTRACOL COSAN MIKROLUX	0,15 0,2 0,2 0,2 0,2	Proti peronospori lahko pršimo z zmanjšano količino vode in ustrezno zvečano koncentracijo.
1. škropljenje stranskih poganjkov	junij 1. dekada	peronospora pepelovka	MYCODIFOL ORTHO-PHALTAN ANTRACOL COSAN MIKROLUX	0,15 0,2 0,2 0,3 0,3	Proti peronospori lahko pršimo z zmanjšano količino vode in ustrezno zvečano koncentracijo.
2. škropljenje stranskih poganjkov	junij 2. dekada	peronospora pepelovka hmeljeva listna uš hmeljeva pršica	MYCODIFOL BAKRENI FALTAN BAKRENI ANTRACOL COSAN MIKROLUX FOLIMAT ORTHENE	0,15 0,25 0,3 0,2 0,2 0,1 0,1	Proti listnim ušem škropimo z normalno količino vode.
3. škropljenje stranskih poganjkov	julij 3. dekada	peronospora pepelovka	MYCODIFOL BAKRENI FALTAN BAKRENI ANTRACOL COSAN MIKROLUX	0,15 0,25 0,3 0,2 0,2	Proti peronospori lahko pršimo z zmanjšano količino vode in ustrezno zvečano koncentracijo sredstva.
4. škropljenje stranskih poganjkov	julij 1. dekada	peronospora pepelovka	MYCODIFOL BAKRENI FALTAN BAKRENI ANTRACOL COSAN MIKROLUX	0,15 0,25 0,3 0,2 0,2	
1. škropljenje v cvet	julij 2. dekada spodnje mladice cveto	peronospora pepelovka hmeljeva listna uš	CUPRABLAU Z BAKARNI KREČ SUPER MYCODIFOL COSAN MIKROLUX ULTRACID + TEDION LANNATE 25 DURSBAN	0,3 0,3 0,15 0,2 0,2 0,1 0,15 0,12 0,15	Proti pepelovki, hmeljevim listnim ušem in pršici škropimo z normalno količino vode.
2. škropljenje v cvet	julij 3. dekada polni cvet	peronospora pepelovka	CUPRABLAU Z BAKARNI KREČ SUPER MYCODIFOL COSAN MIKROLUX	0,3 0,3 0,15 0,2 0,2	
3. škropljenje v cvet	avgust 1. dekada odcvitanje	peronospora pepelovka	CUPRABLAU Z BAKARNI KREČ SUPER MYCODIFOL COSAN MIKROLUX	0,3 0,3 0,15 0,2 0,2	
škropljenje v storžke	avgust 2. dekada	peronospora pepelovka	CUPRABLAU Z BAKARNI KREČ SUPER MYCODIFOL COSAN MIKROLUX	0,3 0,3 0,15 0,2 0,2	Škropljenje ponavljamo vsakih 10 dni.

Nekateri problemi melioracij na področju Savinjske doline

1. UVOD

Dr. Tone Wagner in Bogomil Bratina:

Sestavek predstavlja širše gledanje na problematiko melioracij v Savinjski dolini. To naj bi vplivalo na izbiro kompleksov, realno vrednotenje pomena in cene melioracij kot tudi na izbiro tehnične variante melioriranja. Vse bolj namreč ugotavljamo, da je pristop k melioriranju površin zelo splošen in preveč sloni na literaturi in tujih priporočilih. Lastnih meritev in ugotovitev, ki naj bi služila za naše razmere, pa ni oziroma jih ne evidenciramo. Inštitut je predlagal, da se uvede služba kontrole delovanja melioracijskih sistemov v Savinjski dolini. Dosedanji elaborati so ponovno resno opozorilo, da moramo pristopiti k melioracijam z upoštevanjem konkretnih razmer in na osnovi njih izbirati tudi metode melioriranja.

Mnenja smo, da ta prispevek lahko pozitivno vpliva na nadaljnje delo na področju melioracij v Savinjski dolini. Savinjsko dolino naj bi obravnavali kot celovito melioracijsko območje.

2. PEDOHIDROLOŠKA PROBLEMATIKA SAVINJSKE DOLINE

Tla Savinjske doline so zelo heterogena. Na tem majhnem delu Slovenije se prepleta zelo veliko talnih tipov, ki so jih formirali razni tlotvorni činitelji. Na naplavljenih tleh Savinje najdemo npr. med drugim zelo plitva, suha, odcedna tla, medtem ko so naplavine Ložnice in nekaterih njenih pritokov glinaste in nepropustne. Na področjih, kjer so se nanosi Savinje in Ložnice večkrat menjavali, pa zasledimo zmes proda in gline, ki sta med seboj močno zlepljena, kar prav tako tvori slabo propustne plasti.

Za ugotavljanje koeficienta hidravlične prevodnosti tal (K) in s tem v zvezi za izračun razdalje drenov se danes uporablja več metod (terenske in laboratorijske). Ena izmed zelo uporabnih terenskih metod je tako imenovana Auger-Hole metoda. Zaradi njene praktičnosti in sorazmerno hitrega določanja hidravličnega koeficienta jo uporabljajo v mnogih zahodnih deželah, pa tudi pri nas. Laboratorijske metode se zaradi dolgotrajnega določanja postopoma opuščajo ali pa se uporabljajo le za kontrolo.

Področje (Holandija, Nemčija, Belgija), kjer se zgoraj omenjena metoda pretežno uporablja in kjer je bila tudi konstruirana, imajo povsem drugačne talne razmere kot pri nas. Pretežno gre tu za peščena in teksturno lažja tla, katera zamočvirja visoka podtalna voda. V Savinjski dolini pa so redka področja, ki jih zamočvirja podtalnica, saj se ta nahaja na globini več metrov. V večini primerov, ko govorimo o zamočvirjenosti je pri nas vzrok površinska (meteorska) oziroma hibernska voda. Še posebno to velja za melioracijsko področje Ložnice. Atmosferska voda višje ležečih predelov se steka na ravninske in nižinske dele področij. Povsem razumljivo je, da bo na takšnem delu zemljišča voda stagnirala in zamočvirjala tla, če so ta nepropustna. Tudi voda, ki se nahaja v profilu takšnih tal, je dejansko površinska voda, ker se zadržuje na nepropustnih plasteh, kljub temu, da tudi to vodo pojmujejo kot podtalnico. O kompleksih, ki jih zamočvirja prava podtalnica, lahko govorimo le tam, kjer je gladina vode bližnjega potoka visoka. Takšen tipičen kompleks v Savinjski dolini je Drago polje, katerega zamočvirja visoki nivo vode potoka Bolske.

Na nekaterih melioracijskih kompleksih, ki smo jih pedološko in hidrološko obdelali v letu 1978 smo predvideli sorazmerno gosto mrežo sesalcev. Tako so predvideli na nekaterih kompleksih v Savinjski dolini tudi drugi sestavljenci ekspertiz npr. Biotehnična fakulteta in Ljubljani. Take rezultate dobimo po metodi, ki jo uporabljamo.

Koeficient hidravlične prevodnosti K je na našem področju, predvsem na področju Ložnice izredno nizek, ne glede na metodo določanja koeficienta. To dokazuje, da so tla na tem delu izredno nepropustna in zbita. Na

melioracijskih področjih Savinjske doline so najbolj zastopana naslednje talne enote: psevdoglej, oglejeni psevdoglej in različne stopnje oglejenih tal. Iz našega dosedanjega dela smo ugotovili, da je od naštetih tipov tal najslabše propusten za vodo psevdoglej in močno oglejena tla. Rahlo oglejena tla in oglejeni psevdoglej pa so za vodo nekoliko bolj propustna. Dobro propustni so le zgornji horizonti omenjenih tipov tal, v globino pa se le-ta hitro zmanjšuje. Tudi Vlahinič in Resulović v študiji »Problemi vodopropustnosti nekih zemljišča u Bosni« navajata, da je npr. na psevdogleju zgornji sloj 75-krat bolj propusten za vodo kot sloj pri globini 70 cm. Pri močno oglejenih tleh pa je npr. pri globini 60 cm propustnost celo za 290-krat slabša od zgornjega sloja istega tipa tal. Pri navlaženju takšnih tal delci gline, ki so prisotni nabreknejo in s tem še bolj preprečijo vertikalno pomikanje vode. Na takšnih nepropustnih tleh je prisotna le evapotranspiracija kot edini izsuševalni faktor.

3. PREDLOG ZA POSTOPEK MELIORIRANJA V SAVINJSKI DOLINI

Glede na to, da imamo na naših melioracijskih kompleksih prisotne predvsem goste, zbite in nepropustne sloje v tleh, menimo, da bi se na nekaterih kompleksih vodno zračni režim občutno izboljšal s podrahljavanjem. Izkušnje podrahljavanja imamo le za hmeljišča, vendar menimo, da je ta ukrep primeren tudi za melioracijo mokrih kompleksov. S tem ukrepom bi napravili tla propustna in površinska voda bi se pomikala skozi podrahljane horizonte. Podrahljavanje brez ceвне drenaže bi morali izvesti vsaj na nagnjenih področjih, kjer je padec za odtok vode takorekoč že zagotovljen. Glede na to, da gošta mreža sesalcev občutno podpira izvedbo melioracij, dajejo v nekaterih deželah podrahljavanju kot cenenu melioracijskemu ukrepu poseben poudarek. Dejstvo pa je, da si v naših razmerah nihče ne upa predvideti na nekem mokrem področju samo podrahljavanje brez ceвне drenaže, saj na tem področju nimamo konkretnih izkušenj.

V letu 1978 je Inštitut za hmeljarstvo in pivovarstvo v Žalcu izdelal za melioracijski kompleks »Slatina II« pedohidrološko ekspertizo. V omenjenem poročilu je bila predlagana razdalja drenov na močno oglejenih tleh, kjer so tla praktično nepropustna 7 m, na ostalih talnih enotah področja pa 10 m. Takšni so bili namreč rezultati na osnovi terenskih meritev vodopropustnosti tal. Podobne rezultate je dobila in predlagala tudi Biotehnična fakulteta v Ljubljani za področje »Slatina I«, ki je poleg omenjenega kompleksa, meji ju le cesta. Naj omenimo, da je bilo področje Slatina I pred regulacijo manj zamočvirjeno kot kompleks »Slatina II«. Zanimiva je tudi ugotovitev, da na melioracijskem kompleksu »Slatina I« v času izvedbe dreni niso bili položeni v razdalji 10 m kot je priporočil Inštitut za melioracije in kmetijsko mehanizacijo pri Biotehnični fakulteti v Ljubljani, ampak v različni razdalji od 10 do 20 m, pa kljub temu v večjem predelu kompleksa hidrosistema zadovoljivo deluje. S tem lahko potrdimo, da je metoda za določitev hidravlične prevodnosti, katere rezultate uporabljamo pri izračunu razdalje drenov, načelno primerna, saj zagotavlja dovoljno odvodnjo. Vendar je izvedba, ki jo ta metoda določa (gostota drenov) v naših pogojih predraga.

Zato je potrebno obvezno uporabiti tudi druge cenejše, a učinkovite melioracijske ukrepe (npr. globoko rahljanje).

Specifičnost našega področja, predvsem tal in klime, nam ne dovoljuje nepreverjenega prenašanja tujih izkušenj, kjer so prirodni pogoji drugačni, v naše razmere. Melioracije moramo začeti tako, da izvedemo najprej vse potrebne cenejše ukrepe, ki lahko izboljšajo zračno-vodni režim v tleh. Pri tem predlagamo naslednji vrstni red:

- čiščenje in planiranje melioracijskega področja,
- izvedba odprtih odvodnikov, ki bi od-

vajali vodo iz najnižjih točk kompleksa,

- izvedba odprtih obrobni jarkov, ki bi prestrezali površinsko vodo iz višje ležečih delov zemljišča,

- globinsko podrahljavanje do globine 80 do 100 cm z vibracijskim podrahljačem,

- obdelava tal v smeri padca terena s postopnim poglobljanjem ornice,

- izvajanje potrebnega založnega gnojenja s poudarkom na humizacijo in apnenje itd.

Šele v kolikor vsi ti ukrepi ne bi zadostno učinkovali, bi na posameznih mestih, kjer bi se pokazala potreba, vstavili drenažni sistem s filtrom. Menimo, da je podrahljavanje tal v naših pogojih ključnega pomena, ker imamo v pretežni meri opraviti s površinsko vodo in manj s podtalnico. Glede na to, da tovrstnih izkušenj nimamo, predlagamo, da se izvede vsaj en kompleks po navedeni zamisli, saj bi tako dobili izkušnje, ki bi se bogato obrestovale pri nadaljnjem tovrstnem delu. Zelo primerno področje za takšno izvedbo osuševanja bi bil prav kompleks »Slatina II«, saj je konfiguracijsko in pedološko zelo razgiban in prav tako področje nam bi dalo največ konkretnih rezultatov.

4. ZAKLJUČEK

Projektanti, izvajalci in investitorji, ki objekt izkoriščajo, želijo, da je hidrosistem čim cenejši ni čim bolj učinkovit. Da se to doseže, je potrebno več kontaktiranja in sodelovanja ter izmenjavo izkušenj med projektanti, ekonomisti in pedologi pri sestavi elaboratov. Vsi predlogi in zaključki raziskav in obdelav določenega melioracijskega področja naj bi se uskladili pred končno izdelavo idejnega projekta in ne po njem. Tako je npr. neusklajeno nastajal projekt za melioracijsko področje Polzela. Znano je, da je ta kompleks v celoti že drenažiran. Idejni projekt navaja, da obstoječi hidrosistem ne deluje in načrtuje novega. Na osnovi terenskih pregledov pa ugotavljamo, da obstoječi hidrosistem zadovoljivo deluje, kar zatrejuje tudi koristniki.

Potrebne pa so nekatere dopolnitve sistema. Največji problem predstavlja razbremenilnik Ložnica, ker ni očiščen. Dno razbremenilnika je visoko, voda v njem slabo odteka, izlivi drenov pa so ca. 10–20 cm pod vodno gladino. V času večjih padavin se voda iz razbremenilnika razlije po spodnjem delu melioracijskega področja, kjer stagnira tako dolgo, da nivo vode v razbremenilniku pade. Poleg čiščenja razbremenilnika bi bilo potrebno dodati še nekaj sesalcev in zaščititi področje pred dotokom zunanjih voda. Novega sistema po našem mnenju ne bi bilo potrebno načrtovati, saj bi bila izvedba omenjene dopolnitve hidrosistema dovolj učinkovita. Projekt pa bi se s tem znatno pocenil.

Menimo, da bo naše strokovno mnenje o današnji problematiki melioracij v Savinjski dolini prispevalo tudi k ugodni rešitvi cene melioriranja, kar pa je končni interes vseh tako projektanta, pedologa, izvajalca in investitorja.

dopisuje!